

Železnor

GLASILO RAVENSKIH ZELEZARJEV

Leto XVI

Ravne na Koroškem, 15. novembra 1979

Št. 20

Izdaja delavski svet Železarnaravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Janko Dežman, Vilda Gregor, Avgust Knez, Marjan Kolar, Franjo Miklavc, Helena Nerat, Rudolf Rajzer, Ivan Vušnik, Milan Zafošnik

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk

Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

Poslušujemo zadovoljivo

Po 9 mesecih tega leta ni noben naš tozdi v izgubi. Velika prizadevanja za izvoz. Dražje surovine, energija in nepokrite terjatve zmanjšujejo dohodek. Naročil je dovolj. Za zadovoljevanje potrebne skupne porabe bo potreben dogovor o solidarnosti med tozdi.

To so osnovne značilnosti rezultatov poslovanja železarnaravne za tri četrtletja 1979. Vsi tozdi so obračunali pospešeno amortizacijo in večina tudi stanovanjski prispevek, le livarna ju je morala delno znižati. Vse obveznosti so poravnali tozdi: jeklarna, valjarna, jeklovlek, kalilnica, vzmetarna, energija, SGV in kontrola kakovosti. Osnovna ugotovitev je, da obstaja neposredna zveza med finančnimi rezultati in količino dosežene proizvodnje. V tozdih, kjer je bila dosežena dobra količinska proizvodnja, so bili tudi dobri finančni rezultati.

Ob končnem razporejanju čistega dohodka z zaključnim računom bo nastalo vprašanje, kako zadovoljiti potrebe skupne porabe vseh zaposlenih. Vsi tozdi namreč za to ne bodo ustvarili dovolj čistega dohodka, in se bo treba še pred zaključnim računom dogovoriti za solidarnost med njimi.

Proizvodnja kaže naslednje značilnosti: jeklarna je kljub ve-

likim težavam dosegla plan dinamike, valjarna in jeklovlevarna pa še ne dosežata dinamike plana fizične proizvodnje. Livarna se bori za boljšo strukturo proizvodov in primerne cene, da bi ob dobrem fizičnem obsegu dosegla tudi boljši finančni rezultat. Kovačnici in valjarni je boljši asortimanski program dal tudi ugoden finančni rezultat. Vzmetarna in jeklovlek sta presešla plan. Stroji in deli so zaradi dolgega proizvodnega ciklusa boljši po 9 kot po 6 mesecih in običajno šele proti koncu leta dosežejo normalne rezultate.

Kvaliteta proizvodnje je zadovoljiva, vendar so tudi pri manjšem izmetu kot lani še rezerve. Celotna železarna je zaostala za planirano skupno proizvodnjo le za 1 odstotek, in če ne bo nepričakovanih izpadov proizvodnje, bomo poslovno leto zaključili pozitivno.

Je pa treba hkrati jasno povedati, da se srečujemo z velikimi težavami. To so razne uvozne re-

strikcije, zelo visoka inflacija in hitrejša rast nabavnih cen od planiranih. Težave so z dobavnimi roki delov za stiskalnice ter pri nabavi repromateriala iz uvoza. Domači kupci zaradi omejitve uvoza sicer res hlatajo po jeklu, vendar imajo mnogi težave z likvidnostjo in ugotavljamo poslabšanje plačevanja. Težave pa imamo pri prodaji surovih ulitkov in stiskalnic.

Pri prodaji na tuje se srečujemo s konkurenco vsega sveta. Kupcev tam nič ne briga naša inflacija. Večinoma izvažamo na Zahod, kjer pridobivamo preproste konvertibilne devize za nabavo repromateriala.

Število zaposlenih je v skladu s planom, značilnosti kadrovskih gibanj pa so:

za telesno težka dela je v koroški krajini komaj še moč dobiti delavce. Prihajajo torej iz drugih republik (letos 62), vendar imamo težave z njihovo nastanitvijo, saj v samskem domu niti ni dovolj prostora niti ne ustreza vsem stanovanjskim standardom.

Velik problem so delovni invalidi in delavci z zmanjšano delovno zmogljivostjo. Po drugi strani pa je večina naših 500 invalidov tudi kadrovski vir za razporeditev na nova dela. Žal to spoznanje pri nas še ni prodrlo.

Podrobno, kvalitetno in dokaj preprosto so rezultati poslovanja obdelani v Poročevalcu št. 35. Vse skupaj je v razpravah po osn. org. sindikata in bomo o tem še poročali.

Proizvodnja slovenskih železarn v septembru in v tretjem četrtletju

Po letošnjih devetih mesecih je že gotovo, da ne bomo dosegli z gospodarskim načrtom opredeljenih ciljev. Prejšnja leta so bili običajno septembrski rezultati že znanilo za še višje dosežke v zadnjih treh mesecih, letošnji pa tega ne potrjujejo. Nekateri podat-

ki so malo boljši od dosežkov v avgustu, nekateri skoraj docela enaki. Izjemno dobri so podatki o izvozu, saj ne pomnim, da bi že izvršili mesečni plan izvoza po količini in da bi bila pri tem vrednostna izvršitev celo boljša, in to kot rezultat izvoza na konvertibilno področje. Pri tem imajo pomembne zasluge predelovalci žice in med njimi »Veriga« Lesce, kjer so realizirali skoraj dvakrat več, kot je poprečna mesečna realizacija v osmih mesecih, in 80 % več, kot znaša poprečni mesečni načrt. Težo temu dosežku daje vsekakor tudi izvoz Železarnaravne, kjer so izvršili 83 % poprečno mesečno načrtovane količine in dosegli 109 % vrednosti izvoza.

Proizvodnja surovega železa je ostala pod planom in je bila celo nekaj sto ton nižja od količine, dosežene v avgustu. Lani v septembru je bila proizvodnja okoli 9 % višja. Na jeseniških plavžih so izvršili le 90 % mesečnega načrta, na štorskem elektroplavžu je znašala izvršitev 125 % in skupen rezultat znaša 96 %. Po devetih mesecih je letošnja proizvodnja surovega železa 7 % nižja, kot je bila v istem obdobju leta 1978 in približno enak je zaostanek za zbirnim načrtom.

Proizvodnja surovega jekla je letos tudi nižja, kot je bila po tretjem četrtletju lansko leto, zaostanek je pa le 1 %. V novembru bo pričela s poskusnim obratovanjem nova električna peč v Žele-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred odkritjem spomenika

(Nadaljevanje s 1. strani)

zarni Štore, kar bo vsaj zadnja dva meseca v letošnjem letu spremenilo izvrševanje mesečnih načrtov. V septembru je bila proizvodnja surovega jekla za več kot 7000 ton večja kot v avgustu in domala enaka, kot je bila v septembru 1978. Mesečni načrt so izvršili samo v ravenski jeklarni, zaostanek za mesečnim planom znaša 6%, za zbirnim načrtom pa znaša zaostanek 8%.

Blagovna proizvodnja v železarnah je docela enaka, kot je bila v avgustu, in za okoli 600 ton manjša, kot je bila v lanskoletnem septembru. Izvršitev mesečnega načrta je znašala 95%, presegli so ga edino v Železarni Štore. Za zbirnim načrtom znaša zaostanek 4% in po devetih mesecih je letošnja blagovna proizvodnja za 2000 ton nižja od lanskoletne v enakem obdobju.

Predelovalci žice so mesečni plan proizvodnje izvršili 103%. V Plamenu znaša izvršitev 105%, v Žični 108%, Veriga in Tovil imata po 99% izvršitve in skupen rezultat je 103%. Zbirno so po tretjem četrtletju le okoli 300 ton pod načrtovano količino, so pa proizvedli 1500 ton več kot leto poprej v enakem obdobju.

Zbirni podatek za Slovenske železarne je za 9 mesecev skoraj docela enak, kot je bil lanski, zaostanek za načrtovano količino pa znaša 4%.

O izvozu je nekaj napisano že v uvodu. Letošnji izvoz je daleč boljši od dosežkov v lanskem letu in moram reči, da ni samo rezultat administrativnih ukrepov, temveč tudi resničnih prizadevanj v tozidih in delovnih organizacijah za povečanje izvoza. Količina letos izvoženih proizvodov je kar 37% večja, kot je bila po devetih mesecih lani. Zaostanek za zbirnim načrtom, ki znaša okoli 4%, daje po rezultatih, doseženih v zadnjih mesecih slutiti, da se bo do konca leta še zmanjšal. Vred-

nost izvoza je slabša, saj je zaostanek za zbirnim načrtom po devetih mesecih bistveno večji in znaša 17%. Dosežena vrednost je pa vseeno 30% večja, kot je bila v enakem obdobju lani. Rezultat vrednosti izvoza v septembru daje vendar upanje, da se bo do konca leta tudi odnos med količino in vrednostjo izvoza popravil.

Razveseljiv uspeh za september je tudi dosežena vrednost prodaje, ki znaša 105% mesečno načrtovane vrednosti. Ta podatek je toliko pomembnejši ob upoštevanju, da je bil dosežen mesečni načrt blagovne proizvodnje v železarnah le 95%, torej je izvršitev načrta vrednosti prodaje kar 10% višja od prodaje po količini. Razen Železarne Jesenice, kjer je poprečni načrt vrednosti prodaje v septembru dosežen 95%, so v vseh delovnih organizacijah dosegli vrednosti nad načrtom, ponekod, kot v Železarni Ravne in Štore, več kot 10%, v Verigi 30% in Žični celo nad 60%. Če bo realizacija v naslednjih mesecih na enaki ravni kot v septembru, bi lahko dosegli tudi letno načrtovano vrednost prodaje.

Do konca leta preostaja le še malo časa. Običajno so rezultati zadnjih treh mesecev najboljši v letu. Kljub temu, da je leto in čas vročine že mimo, kljub temu, da so pretežno izkoriščeni dopusti, ostaja problematika septembra zelo podobna prejšnjim mesecem. Prekomerna odsotnost, prekomerni vzdrževalni zastoji, nepričakovane okvare, slaba kvaliteta vložka in surovin. Podobno kot preteklo mesec je bila boljša proizvodnja gotovih izdelkov v vroči predelavi. Slabši rezultati so bili v vlečni žici, hladno valjanih trakovih in pločevini in finalnih izdelkih. Če bo vsaj zadnje četrtletje drugače, da bi z veseljem napisali, da so vsi načrtovani cilji doseženi in da je realizacija res plod prodaje višje vrednih izdelkov in ne gibanja cen.

Milan Marolt

tudi realizacija višja od načrtovane. Pri strojih in napravah je bila eksterna prodaja na domačem trgu presežena za 313 odst.

TOZD industrijski noži je realiziral 80 odst. vrednosti prodaje na domačem trgu, od tega industrijskih nožev 74 odst. predvidenih, brzoreznega orodja pa 4 odst. manj, kot je načrtovano.

Gornji podatki kažejo slabo sliko pri količinski in vrednostni realizaciji industrijskih nožev, to pa predvsem zaradi premajhne proizvodnje le-teh.

Pazljivo

Zaradi okvare agregata v minilivarni je tudi zelo pereča situacija pri kupcih, ki jih oskrbujemo s segmenti za drobljenje lesne mase. Če TOZD jeklolivarna ne bo našel druge rešitve za litje le-teh, bo ogrožena proizvodnja pri naših številnih kupcih.

TOZD pnevmatični stroji. TOZD je dosegel mesečni načrt realizacije z 79 odst. Pri strojih je bil načrt dosežen v celoti, pri orodju s 174 odst. pri lafetah 154 odst., pri vrtnem orodju pa samo z 8 odst., kolesnih stavkov pa je bilo prodanih le 4 odst.

TOZD vzmetarna je realizirala samo 81 odst. načrtovane vrednosti prodaje na domačem trgu. Tako je bil dosežen plan vzmeti 76 odst., vzmetnih palic pa 112 odst.

TOZD rezalno orodje Prevalje. Načrt prodaje je dosegel TOZD samo z 82 odst., in sicer pri pilah

91 odst., pri orodju za obdelavo lesa pa 53 odst.

UVOZ

Redna preskrba z osnovnimi surovinami, ki nam pravzaprav vse do letošnjega leta ni delala bistvenih preglavic, je vedno bolj otežkočena. Enako je tudi z vsem drugim reprodukcijskim blagom, z uvozom rezervnih delov pa je še slabše.

Za opremo je zaprt ves uvoz. Doslej so bili izjeme le rezervni deli za investicijsko vzdrževanje, toda tudi tu je zapora že padla. Cene za osnovne surovine kot tudi za drugo blago na zunanjem tržišču še naprej rastejo.

Pri deviznih pravicah naše železarne se neprestano križajo: devizne pravice, pravice fizičnega uvoza in režimske pravice. Včasih se klobčič teh treh dejavnikov tako zaplete, da ni izhoda. Izjemoma nam je v septembru skupščina SIS EOT odobrila uvoz plinskih gorilnikov za toplovodne in vročevodne kotle, ki bodo po vgraditvi pomagali štediti konvertibilne devize za mazut in dinarje, ki jih sedaj plačujemo za višek neuporabljenega plina. Toda ta pot še teče prek zveznega sekretariata za zunanjo trgovino.

SIS EOT je v preteklem mesecu sicer še izstavil nekaj dovoljenj za uvoz opreme, vendar republiški komite za ekonomske odnose s tujino in zvezni sekretariat za zunanjo trgovino še nista dala potrebnih soglasij.

IZVOZ

V septembru smo izvozili v primerjavi s predvidenim mesečnim planom za 105 odst. vrednosti naših izdelkov, kar je tudi največji mesečni izvoz v letošnjem letu. V njem so udeleženi s 73,7 odst. metalurški obrati, predvsem valjana jekla, na katera odpade nekaj več kot tretjina skupnega izvoza. Tako smo do zadnjega septembra izvozili 72,9 odst. v primerjavi s predvidenim planom za to obdobje, od česar je 85 odst. v konvertibilnih devizah.

Septembra smo nadaljevali s sklepanjem naročil za I. kvartal naslednjega leta, predvsem za valjano in paličasto jeklo, kakor tudi za jekleno litino in kovane palice. Za ZSSR so bile ponudene večje količine valjev, vendar pogodba še ni bila sklenjena.

Prodaja doma, uvoz, izvoz

Odslej nameravamo v našem glasilu mesečno spremljati razen proizvodnje po tozidih tudi prodajo pa uvoz in izvoz. Namen je čim boljše informiranje. Oblika nemara obvelja dosedanja ali jo še kako izpopolnimo. Pametni navsveti so dobrodošli.

Urednik

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU

TOZD jeklolivarna. Načrta prodaje na domačem trgu TOZD ni dosegel zaradi močno povečanega izvoza in izpada agregata v minilivarni.

TOZD valjarna. Forsiran izvoz je dal slabše rezultate na domačem tržišču. Prodali bi lahko večje količine gredic, ki pa žal ležijo izvaljane v čistilnici valjarne in čakajo neodpremljene zaradi ozkega grla čistilnice. Nekaj več bi lahko odpremili tudi profilov, a je bil dalj časa v popravilu ravnalni stroj. Zaostanki zaradi forsiranja izvoza rahlo rastejo.

TOZD kovačnica. Tudi TOZD kovačnica je zaradi povečanega izvoza prodal manj robe na domačem tržišču. Delno je na slab rezultat vplival tudi remont 1800-tonske stiskalnice, saj je v medfazi termične obdelave in adjuštaže ostalo zelo malo robe. Zaradi pogostih remontov krčilnih strojev je tudi prodaja krčilnih odkovkov pod predvidenim planom.

TOZD jeklovlek. Mesečnega načrta prodaje TOZD ni dosegel zaradi pomanjkanja vložka za vlečene in luščene izdelke.

TOZD stroji in deli. TOZD je močno presegel mesečni plan odpreme — 258 odst. in s tem realiziral 130 odst. več, kot je to predvideno s planom prodaje na domačem tržišču. Obdelanih ulitkov je bilo prodanih 75 odst. načrtovanih, obdelanih odkovkov samo 87 odst., valjev 187 odst. več in sestavljenih izdelkov za 8 odst. več od načrtovanih. V septembru so bile plačane tudi vse stiskalnice za IMV Novo mesto. Zato je

V. TEKMOVANJE MLADIH KOVAČEV

JUGOSLAVIJE:

Naši zlati

Organizator letošnjega V. tekmovanja mladih kovačev Jugoslavije, ki je bilo 11. in 12. oktobra, je bila TOZD kovačnica »Mašinska industrija Niš«. (Prejšnji prireditelji takih tekmovanj pa Crvena zastava, Bratstvo Novi Travnik, 12. oktobar Kruševac in v lanskem letu železarna Ravne.)

Svečane otvoritve v domu sindikata v Nišu so se poleg šestdesetih kovačev iz 14 različnih kovačnic Jugoslavije udeležili še druž-

benopolitični delavci Niša in okolice ter republike Srbije. Po kratkem programu se je pričelo tekmovanje, ki je bilo razdeljeno na dva dela — teoretičnega in praktičnega.

Prvi dan so mladi kovači pokazali svoje poznavanje tehnologije predelave in obdelave jekla, varstvenih predpisov, osnovnih zakonitosti iz delovnega razmerja in družbenopolitičnih dogajanj pri nas in v svetu. Drugi dan pa so

Ekipa mladih kovačev — državnih prvakov. Od leve proti desni: Branko Oder, Franjo Kocen, Ferdo Mager in Alojz Sumnik

prikazali svoje spretnosti pri kovanju odkovkov z zračnim kladivom.

Praktični del je bil letos na programu prvič in pokazalo se je, da so še mladi kovači, ki znajo kovati in da poklic, ki je med najstarejšimi, še ni izumrl. Po pravilniku o tekmovanju mladih kovačev ima lahko vsaka delovna organizacija ekipo s štirimi tekmovalci, ki pa ne smejo prekoračiti 30. leto starosti. Železarno Ravne TOZD kovačnica so zastopali tekmovalci: Ferdo Mager, Alojz Sumnik, Branko Oder in Franjo Kocen. Naši mladi so bili dobro pripravljene, in so dosegli odlične rezultate, saj so ekipno osvojili I. mesto in tako že drugič osvojili prehodni pokal zmagovalca.

Posebej se je izkazal Alojz Sumnik, ki je v skupnem plasmaju posameznikov osvojil drugo mesto, s tem da je bil najboljši v praktičnem delu tekmovanja. Prav tako se je odlično uvrstil Branko Oder, ki je osvojil tretje mesto.

Za najboljšega mladega kovača Jugoslavije pa je bil razglašen Vojislav Živković iz zavodov Crvena zastava, ki je po proglastitvi tudi prebral pozdravno pismo mladih kovačev tovarišu Titu.

Med tekmovanjem sta bila organizirana tudi dva skupna sestanka za vodje ekip in predstavnikov kovačnic. Na njih so predstavniki govorili o problemih, ki jih imajo v svojih delovnih organizacijah. Problemi so skoraj povsod enaki. Interes za poklic kovača upada, in težko je dobiti mlade za delo v kovačnicah. Vzroki so težko fizično delo, delo na izmene, slabi pogoji dela itd.

Da bi pritegnili več mladih v ta poklic, bo treba izboljšati delovne pogoje, uvesti beneficirano delovno dobo, povečati osebne dohodke in dodatno nagrajevati učence za poklic kovača, so bili zaključki teh sestankov.

Organizacija tekmovanja je bila na visoki ravni. Domačini so se potrudili, da bi se kovači v njihovem kraju dobro počutili, zato jim gre vsa zahvala. Organizator naslednjega, VI. tekmovanja mladih kovačev Jugoslavije v letu 1980, bo tovarna orodja — kovačnica »Nova Gradiška«.

Predsednik OOS
TOZD kovačnica
Adi Sekavčnik

KOSTA NADJ ZA NOV SPOMENIK NA POLJANI

24. oktobra se je v Mežiški dolini mudil na obisku Kosta Nadj, predsednik zveznega odbora ZJB NOV Jugoslavije. Ogledal si je Poljano, kjer je bil v tistih hudih in odločilnih dneh komandant zmagovite III. armade, ki je zlomila nemško vojsko in naše izdajalce. Z velikim zanimanjem si je ogledal še Preški vrh, Prežihovo bajto in spomenik Prežihovemu Vorancu ter Kefrov mlin.

Na Ravnah se je sestel s predstavniki občinske borčevske organizacije in družbenopolitičnih organizacij. Ti so ga seznanili z dolgoletno željo prebivalcev Mežiške doline, da bi na Poljani le kazalo postaviti bolj dostojno spominsko obeležje zadnjim bojem druge svetovne vojne. Predvsem so ga seznanili z izhodišči in osnovno utemeljitvijo za ureditev spominskega območja »svobode in miru« na Poljani. Saj je sedanji spomenik dokaj boren ter temu kraju in dogodkom ne daje tistega obeležja, ki bi ga moral.

General Kosta Nadj je zamisel koroških partizanov in družbenopolitičnih delavcev z veseljem pozdravil. Poudaril je, da naj bi na Poljani ne stal le spomenik, ampak spominsko obeležje, ki naj bi služilo nadaljnjemu socialističnemu in revolucionarnemu vzganjanju naše mladine. Poljana naj bi namreč postala shajališče vseh

narodov. Kosta Nadj je tudi sprejel prošnjo Ravenčanov, da bo častni predsednik organizacijskega odbora prireditve, ki naj bi bile leta 1985 ob slovesni otvoritvi spominskega obeležja in ob 40-letnici osvoboditve. Na Poljani naj bi bila osrednja zvezna slovesnost ob dnevu zmage.

F. Rotar

PRODAJA ZNANJA

Sklenjene predpogodbe za sodelovanje pri izgradnji indijskih projektov

Železarna Ravne je po osvoboditvi dosegla izredno poslovno ekspanzijo. Proizvodnja jekla je povečala za 30-krat, razširila večstopenjsko predelavo od jeklenih ulitkov, odkovkov, valjanega jekla do visoko vrednih mehansko predelanih izdelkov. S prihodom okrog 3 in pol milijarde dinarjev v letu 1979 je koroška jeklarna med velikani jugoslovanske kovinske industrije. Z rastjo izdelave in predelave jekla sta na Ravnah rasla tudi znanje in sposobnost na tehnološko zapletenih proizvodnih postopkih. Svoje nakopičene izkušnje pa je železarna do sedaj posredovala samo v obliki izdelkov in le skromno v neposrednem prenosu. Sedaj smo na najboljši poti, da bodo delavci koroških fužin prvič z znanjem in izkušnjami vključeni v razvojne projekte drugih, in to v deželi v razvoju.

V dneh med 30. septembrom in 5. oktobrom sta Železarno Ravne in Slovenske železarne obiskala indijska gospodarstvenika P. Mazumdar in D. P. Pal. Namen obiska je bil ugotovitev možnosti in dogovor o sodelovanju pri izgradnji industrijskih obratov v Indiji. Maja je namreč v Delhiju na zasedanju mešanega komiteja indijsko-jugoslovanskega gospodarskega sodelovanja bila posredovana ponudba o pripravljenosti Slovenskih železarn za sodelovanje v razvojnih projektih izdelave in predelave jekla, katero so indijske oblasti vzele resno.

Indijska gosta sta se na Ravnah pričela, da je dana ponudba realna in da v železarni obstajajo široke možnosti za učenie in presajanje tehnologije na druga območja. Po daljšem obravnavanju zasnovanih projektov so bili 5. 10. 1979 podpisani sporazumi — osnutki pogodb o poslovnem sodelovanju v treh projektih.

V državi Zahodna Bengalija, ki ima velike razvojne načrte, imajo že urbanizirane industrijske cone: Haldia — 40 km severno od Kalkute, kjer bodo med drugim zgradili tovarno industrijskih nožev in obrat krožnih žag, ter Haripur, ki je 120 km od Kalkute, kjer je predvidena lokacija za železarno. Projekt industrijskih nožev predvideva izgradnjo tovarne z letno zmogljivostjo 400 do 450 ton izdelkov v vrednosti okrog 3,5 milijonov dolarjev. Predvideni investicijski stroški bodo znašali okrog 2,5 milijona dolarjev.

Projekt krožnih žag predvideva postavitev tovarne z letno proizvodnjo v vrednosti okrog 3 milijonov dolarjev. Investicijski

stroški bodo znašali okrog 2 milijona dolarjev.

Železarna Ravne naj bi svetovalno sodelovala pri načrtu izgradnje, izboru opreme in tehnologiji, priučevanju strokovnih delavcev na Ravnah in uvedbi proizvodnje v Indiji. Ta prenos znanja bo poravnal s plačilom priučevanja v tovarniških obratih na Ravnah, pokritjem potnih stroškov, vrednostjo izvršenih del v Indiji ter z deležem 2,5% od letne prodaje izdelkov ali realizacije — prihodka. Z upoštevanjem indijskega davka, ki na take prihodke znaša 40%, bo neto dohodek železarne za oba projekta znašal okrog 100.000 dolarjev letno. Pogodba bo veljavna 5 let.

Tretji projekt, ki predvideva izgradnjo jeklarne, bo obsežnejši. V prvi fazi bo zajemal talilnico z zmogljivostjo 30.000 ton jekla, jeklolivarno z zmogljivostjo 5000 ton ulitkov in kovačnico z zmogljivostjo 10.000 ton odkovkov. Letna vrednost proizvodnje bo okrog 30 milijonov dolarjev. Skupni investicijski stroški bodo okrog 30 milijonov dolarjev. Jeklarno bodo v drugi fazi razširili na valjarno.

V tem projektu bodo Slovenske železarne predvidoma prisotne tudi s sovlaganjem 10% investicijskih naložb. Poravnava za izvršene storitve prenosa znanja in izkušenj bo plačana z 1% od višine investicijskih stroškov in 3% od prihodka tovarne letno za čas petih let. Tudi v tem projektu bo glavni prispevek prenosa znanja iz Železarne Ravne, zato pa bo morala od tega posla tudi največ dobiti. Pri polnem obratovanju bo letni dohodek jugoslovanskega družabnika znašal okrog 500.000 dolarjev neto brez upoštevanja udeležbe na dobičku.

Predpogodbo za prva dva projekta je sklenila Železarna Ravne, za tretjega pa Slovenske železarne. Indijskemu investitorju bosta dopolnili gradivo za izdajo odobritve oblasti. Dogovarjanje za oblikovanje in sklepanje izvrševalnih pogodb naj bi se opravilo v naslednjem letu.

Gregor Klančnik

MISLI

Proti birokraciji se je najbolje borovati tako, da se izpolni vse njene predpise.

C. N. Parkinson

Najmanjša živa bitja se razmnožujejo z delitvijo celic, birokrati z delitvijo dela.

Jerry Lewis

METALURGI IZMENJALI IZKUŠNJE

XXVI. jesensko posvetovanje strokovnjakov črne in barvne metalurgije ter livarstva Slovenije

18. in 19. oktobra je Metalurški inštitut iz Ljubljane organiziral v Portorožu posvetovanje o črni in barvni metalurgiji, ki se ga je udeležilo 110 strokovnjakov iz slovenskih delovnih organizacij. V dveh dneh zgoščenega programa je štirinajst predavateljev podalo zanimive rezultate aktualnih raziskav s področij jeklarstva, toplotne predelave in obdelave, domače proizvodnje ferozlitin, izkoriščanja odpadnih surovin in toplot ter varstva okolja.

Namen posvetovanja je bil predstaviti metalurški javnosti dosežene rezultate raziskav v preteklem obdobju, istočasno pa je bil organiziran javni panel predlogov raziskovalnih nalog za prihodnje obdobje. Omenimo le nekaj predavanj, kjer so avtorji podali rezultate, ki so neposredno koristni tudi za nas.

Arh iz železarne Jesenice je s sodelavci izboljšal redukcijo žlinder pri izdelavi avstenitnih in feritnih nerjavnih jekel ter tako znatno povečal prihranek kroma pri legiranju. Prešeren in Vodopivec z Metalurškega inštituta sta s vpihovanjem CaSi v ponev izboljšala enakomernost mehan-

skih lastnosti jekel v različnih smereh. Namesto plastičnih MnS vključkov sta dosegla krhke kompleksne vključke, ki so glavni cilj vpihovanja CaSi. Koroušič in sodelavci z Metalurškega inštituta so razvili kontrolo kisika v tekočem jeklu s pomočjo kisikove sonde in ugotovili, da le-ta popolnoma sledi spremembam Al in drugih legirnih elementov, kar daje jeklarjem nove možnosti in pomeni višjo kvaliteto dela. Mežnar je podal izkušnje pri čiščenju dimnih plinov 40 t elektroobločne peči birlec v Štorah. Njihova čistilna naprava firme Rheinstahl AG obratuje kljub težavam neprekinjeno in brez zastojev.

Vodeb je spregovoril o možnostih izkoriščanja odpadnih toplot na osnovi izdelanih analiz in nazorno prikazal lastne energetske rezerve.

Na koncu posvetovanja je tajnik RSS za področje rudarstva, metalurgije in geologije tov. Bole dejal: »Ponosen sem, ker sem tajnik te področne raziskovalne skupnosti, ki je s svojim delom, premišljenim načrtovanjem, aktivnostjo in s posvetovanjem v Portorožu lahko vzgled vsem ostalim področnim raziskovalnim skupnostim v Sloveniji.«

Milan Svajger, dipl. inž.

— Poslovodni organi v osnovnem zdravstvenem varstvu in bolnici naj skupno z medobčinskimi DPO in ostalimi institucijami izdelajo dokončen program združitve v DO ali SOZD, predvsem pa je treba uskladiti politiko razvoja zdravstvenega varstva.

— Komunisti v zdravstvenih delovnih organizacijah se morajo truditi za pripravo in sprejem samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela med delavci v TOZD in DS. Več kot do sedaj je treba narediti na področju uveljavljanja delitve po delu in re-

zultatih dela, ki bo odraz z uporabniki sporazumno dogovorjenih programov, nalog in opravil.

— Komite nalaga vsem komunistom, posebno pa komunistom v zdravstvu, da pri razvoju zdravstvenega varstva v občini in regiji najdejo optimalne rešitve, da uskladijo programe razvoja zdravstvenega varstva z družbeno ekonomskimi možnostmi. V pripravi in izdelavi srednjeročnih in dolgoročnih programov mora biti dan poseben poudarek krepitvi osnovnega zdravstvenega varstva.

IZ OO ZKS V ŽELEZARNI:

Po samoupravnih poteh do spoznanj

»Tudi v TOZD energija ne moremo govoriti o vsesplošnem zadovoljstvu med delavci. Seveda so ta nezadovoljstva v večji meri subjektivne narave. Mislim pa, da ne bi smeli govoriti, da je naša delovna sredina nezdružena in da se delavci med seboj ne razumemo. Prav nasprotno, med delavci vlada dokajšnja delovna in tovariška zavest in solidarnost. Ta se je že nekajkrat izkazala. Naj samo omenim prekinitve dela v železarni. Vsi se še dobro spominjamo, da je takrat šlo za 2000 din. Predvsem smo razpravljali, ali ta denar razdeliti med delavce ali pa ga pustiti tam, za kar je bil namenjen. V tem primeru za izgradnjo novih delavskih stanovanj. Delavci v energiji smo na ta problem gledali drugače — širše družbeno. Nismo namreč videli samo tistih nekaj tisočakov, bili smo za bolj demokratično rešitev,« pravi danes Franc Oderlap, sekretar osnovne organizacije ZK TOZD energija.

»Pa vendar, kot smo slišali, v energiji so težave?«

»Seveda so težave in nezadovoljstva. Tako so se zadnje čase pojavile želje, lahko bi rekel pobuda, za izenačitev osebnih dohodkov med oddelki v našem tozdu. Po samoupravni širši razpravi po delovnih skupinah in na podlagi drugih aktivnosti, ki so sledile za razrešitev želja, smo prišli do zaključka, da je bila sicer zahteva delavcev v manjši meri upravičena, medtem ko v večji meri ne. Da bi celotna sporna zadeva bila res samoupravno obdelana, so o tem razpravljali vsi odgovorni samoupravni dejavniki in ne nazadnje tudi osnovna organizacija ZK in sindikata. Bil je sprejet predlog, da se mora ta problem obdelati tudi strokovno v okviru tozda. Prišli smo do zaključka, da je naša komisija dala svoje mnenje za dela II. strojnika, da je to delo enakovredno primerljivo z enakimi ali podobnimi v tozdu, medtem ko dela I. strojnika in delovodje niso enakovredna in primerljiva. Na podlagi tega strokovnega mnenja in razprav je do enakega zaključka prišla tudi komisija za OD v tozdu. Kljub temu sporna zadeva še do danes ni rešena, saj se delavci iz oddelka

ne strinjajo s tako odločitvijo. Da bomo zadevo tako ali drugače rešili, smo zahtevali, da se morajo vsa razpota še enkrat preučiti. Ob vsej tej zadevi pa menim, da bi morali tudi v energiji delavci gledati na osebne dohodke predvsem z vidika našega gospodarjenja. Produktivnost naj bi bila osnova za delitev OD, ne pa samo želje in potrebe, ki jih imamo glede na stroške.«

»Kako gledate komunisti na trenutno energetska krizo? Kakšne akcije ste v zvezi s tem sprejeli?«

»O energetska krizi, ki je zajela skoraj ves svet, ne samo Slovenijo, na osnovni organizaciji posebej nismo razpravljali. Za racionalno potrošnja energetska virov smo komunisti zadolženi že po službeni dolžnosti, tako da bi bila vsaka dodatna naloga samo odveč. Drugače pa si v energiji zelo prizadevamo, da bomo uvedli, kjer se bo le dalo, merilce porabe energetska virov, predvsem za racionalne porabe na proizvodjalnih in potrošniških agregatih. Tako smo del potrebne opreme že pred časom naročili. Pričakujemo jo na Ravnah vsak dan. Moram pa reči, da smo se pri nabavi te opreme odločili za domače proizvajalce, predvsem zato, ker je preveliko pomanjkanje deviz. Tudi drugače si delavci veliko prizadevamo za lastno udeležbo, da bi omilili trenutno energetska krizo. Tako smo opravili že skoraj vse meritve porabe, ki so v tem času bile zelo potrebne.«

»V TOZD energija je zaposlenih okrog 100 delavcev. Od vseh teh jih je samo 12 v zvezi komunistov. Kaj o tem menite v energiji?«

»Do te ugotovitve smo se v našem tozdu dokopali že pred leti. Vsi dobro vemo, da imamo malo vodilnih delavcev, ki so člani zveze komunistov. Kljub temu da smo o tem nezadovoljivem stanju že večkrat kritično spregovorili, se stanje ni izboljšalo. Marsikaj smo že poskušali, da bi pridobili vodilne delavce — nekomuniste v naše vrste. Pri tem nismo bili uspešni. Več uspeha smo poželi pri drugih delavcih. Ti so že sami občutili potrebno, da morajo dobri delavci biti tudi komunisti. Mislim, da bi morali vodilni delavci

Komite ZK za nove metode dela

Sredi oktobra so na 32. seji komiteja OK ZKS Ravne obravnavali vlogo zveze komunistov pri izgrajevanju družbenopolitičnega sistema, delovanje in organiziranost služb v SIS ter predvidene spremembe na tem področju.

Obsežno gradivo o vlogi ZK, ki so ga pripravili v Ljubljani, so temeljito predelali, seveda pa bo šlo še v široko javno razpravo, da bi v novembru lahko oblikovali konkretne naloge. V ta namen bodo aktivirane vse komisije, ki morajo pripraviti akcijske programe za naslednje obdobje. Gradiva bodo predelali v vseh OO ZK, zato o njem tu ne bo govor, pa tudi sicer bi izvlečki vsebino tokrat samo krnili.

Pri obravnavi delovanja SIS so se na komiteju domislili že pred letom dni sprejetih sklepov, ki ta čas niso bili najbolje izvedeni. Dogovorili so se, da bodo torej dosledno najprej uresničili že sklenjeno, saj namreč to končno pomeni, da bi v SIS s tem dosegli večjo racionalnost in kvaliteto.

Začeti so tudi z novo metodo dela, da se namreč komite direktno vključuje v reševanje problematike po tistih tozdih, kjer se pojavljajo težave. Prvi tak primer je bil obisk članov komiteja v DO Inštalater Prevalje.

Sprejeli so še sklepe s prejšnje seje, k jih povzemamo:

— Bolj kot do sedaj je treba približati odločanje o zdravstvenem varstvu uporabnikom prek

organiziranih delegatov v združenem delu in krajevni skupnosti. V svojem delu morajo zdravstveni delavci pritegniti k sodelovanju ostale delavce in občane ter se z njimi dogovarjati o nujnosti in potrebah vlaganja in usmerjanja dela dohodka za zdravstveno varstvo delavcev in občanov.

— Od vzgoje prebivalstva — zdravstvene kulture je v veliki meri odvisna preventivna dejavnost in uspešnost zdravstvenega varstva, zato so komunisti in druge subjektivne sile dolžne skupno z zdravstvenimi delavci organizirati poljudna zdravstvena predavanja po TOZD in naseljih v KS. Za organizacijo in izvedbo je odgovorna delavska univerza.

— Zdravstveno varstvo je treba organizirati v OZD (obratne ambulante, ergo centri itd.), in to predvsem tam, kjer je zaposlenih veliko delavcev, kot npr. v železarni in rudniku.

— Kadrovska problematika in pomanjkanje zdravniškega osebja na področju osnovnega zdravstvenega varstva je eden od vzrokov za premajhno zdravstveno varstvo občanov, predvsem pa tistih, ki so v oddaljenih krajih ali zaselkih. Da bi ta problem čimprej rešili, moramo izobraževati in pripravljati kader že v osnovnih šolah in gimnaziji: prav tako pa tudi iz vse populacije (kmete, delavce), saj je poznano, da se veliko tako pripravljenih kadrov po študiju vrača v domači kraj.

Posvet jugoslovanskih valjarjev na Ravnah 25. in 26. oktobra

biti člani zveze komunistov, ne glede na to, kakšno delo in naloge opravljajo v tozdu. Seveda pa smo z njihovim delom zadovoljni, saj skoraj ni bilo primera, da ne bi bilo delo opravljeno. Tudi v samoupravnih organih so dokaj aktivni. Kakorkoli že, s tem še ni rečeno, da ne potrebujemo komunistov na vodilnih delovnih mestih. Še kako jih potrebujemo. Zato bomo storili res vse, da bodo tudi ti občutili lastno potrebo po sodelovanju v naših vrstah.«

»Kakšne aktivnosti čakajo komuniste do konca leta?«

»Tudi v naši osnovni organizaciji ZKS so že pred časom stekle

priprave na volilno konferenco. Tako že imamo izdelan predlog kandidatov za sekretariat in za tiste člane, ki bodo zadolženi za posebne politične naloge. Drugače pa bomo precej prisotni pri razpravah o devetmesečnih delovnih rezultatih. Mislim, da bodo malo bolj ugodni, kot so bili v I. polletju. Z akcijskim programom, ki smo ga sprejeli takoj po rezultatih v I. polletju, naj bi do konca leta dokaj izboljšali gospodarsko stanje tudi v energiji.«

Pogovarjal se je:

F. Rotar

Kaj vemo o računalniškem centru

Računalnik je tista čudovita stvar, ki si zna zapomniti na tisoče informacij in v eni sami sekundi odgovoriti na mnoga zapletena vprašanja. V resnici pa to ni nikakršen čudež, ampak le eden od dosežkov znanosti, ki jo je razvil človeški um.

Laik si kar težko predstavlja, kako in kaj delajo v našem računalniškem centru, kajti naše poznavanje tega sistema je skoraj nikakršno. Zato je namen tega zapisa vsaj v grobem predstaviti službo za AOP (avtomatsko obdelavo podatkov).

Služba združuje oddelke za organizacijo, programiranje in obdelavo. Raven izobrazbe zaposlenih je sorazmerno visoka, saj imajo poleg magistra znanosti še visoko, višje in srednješolsko izobrazene ljudi. Pri kadrovanju so vseskozi zelo pozorni. Za odločilen kriterij so vzeli sposobnost komuniciranja z ljudmi in poznavanje dela tistih služb, v katerih bo organizator delal. Srečna roka ali pretehtanost pri izbiri je vzrok, da fluktuacije skoraj ni.

Redno se strokovnjaki, predvsem organizatorji, udeležujejo seminarjev, ki se smiselno vežejo na že preverjeno znanje. Uspešno sodelujejo s slovenskimi visokošolskimi ustanovami pa tudi s strokovnjaki znanstvenih institutov.

Železarna ima dva računalniška sistema — poslovnega in procesnega. Prvi je v najemu, drugi pa v celoti kupljen.

ŽE UVEDENE OBDELAVE

Na instalacijo poslovnega računalnika so bili dobro pripravlje-

ni, saj je bil npr. že nekaj let predtem izdelan sistem šifriranja.

Z uporabniškega vidika so uvedene naslednje obdelave:

— vodijo evidenco za vsa sprejeta naročila od podpisa dalje,

— računalniško se sestavljajo delovni nalogi in proizvodna dokumentacija (spremnice, terminski listi, materialni listi, dobavnice, kosovnice, plačilni listi itn.),

— izračunavajo potrebe po vložku za posamezna časovna obdobja,

— obdelujejo podatke o izmečku in drugih neuspeših proizvodnje, reklamacije kupcev itn.,

— izdelujejo različne kalkulacije,

— obdelujejo obračune dohodka in porabe nabavljenega materiala,

— izračunavajo osebne dohodke,

— kvartalne in letne bilance po tozdih,

— obračuni proizvodnje in vodenje zaloga,

— letni in operativni plani so že precej vključeni v računalniško obdelavo.

Seveda nismo našli vseh obdelav in tudi natančno ne, a za osnovno predstavbo bo dovolj.

V računalniškem centru delajo skozi vse leto na tri izmene. V ponedeljek zjutraj vklopijo stroj in ga v soboto ponoči izklopijo, ob periodičnih obračunih pa še to ne.

Uvedba dohodkovnih odnosov zahteva večje število obdelav in je zato ob koncih od 5. do 15.

v mesecu velik problem, ker hočejo imeti vse delovne organizacije obračune čimprej končane. V tem času morajo zmanjšati obseg terminalskih obdelav in prekiniti testiranje novih programov. Pritisk na računalniške obdelave je torej zmeraj večji tako znotraj železarne kot zunaj nje, zato so v službi že temeljito preučili, kakšen naj bo nov računalnik, da bi si ga po eni strani mogli sploh privoščiti (plačevanje najemnine) in po drugi, da bi ustrezal vedno večjim zahtevam. Glede na to, da je delavski svet železarne že v maju sprejel sklep o odobritvi zamenjave poslovnega računalnika s takim, ki bo zanj najemnina ustrežna, lahko pričakujemo, da bomo računalnik dobili, s tem pa tudi mnogo več pravočasnih in natančnih informacij. Dogaja se namreč, da hoče naročnik, ki danes posreduje podatke, odgovor že jutri, češar pa s sedanjimi zmogljivostmi računalnika ni več mogoče izvesti. Nekako vsi mislijo, da bo šlo vse na računalnik.

ČE ZATAJI. BOMO OSTALI BREZ PLAČ?

Na stroju je relativno zelo malo izpadov. Toda bolj ko se stroj stara, večja je možnost težjih okvar. Ali torej lahko nekega 15. ostanemo zaradi hude okvare na računalniku brez plač?

Možnost obstaja, vendar so za take primere dogovorjeni s centrom v Kovinotehni Celje, da pridejo k njim delat obdelave (enkrat so tam že delali fakture). Seveda je to sodelovanje omejeno, saj so tudi drugi centri zasedeni.

DIT na obisku pri boljših

Pred leti so železarno Ravne obiskali člani društva strojnih in elektro inženirjev in tehnikov z Reke, vendar smo jih lahko sprejeli le kot delovna organizacija, saj podobnega društva pri nas še ni bilo. Pripovedovali so o svojem delu in besede so prišle do pravih ljudi, kajti od takrat naprej smo počasi pripravljali in oblikovali DIT v železarni. Lansko leto pa je misel postala dejanje in naš DIT šteje sedaj okrog 300 članov. Program smo si zastavili dokaj pester, in ker smo imeli srečno roko pri izbiri gonilne sile, smo precej točk tudi že realizirali v oblikih, kot so debatni večeri, strokovna predavanja itd.

Železarna Ravne pa ima poslovne stike z delovnimi organizacijami na Reki, in ker smo z Rečani že vzpostavili zvezo, smo se odločili, da jih obiščemo v oktobru. Med potjo do Reke smo si ogledali pokrajinski muzej v Kočevju, kjer smo lahko spoznali razvoj Slovenije približno 500 let nazaj. Na Reki pa so nas sprejeli člani DSEIT v svojih prostorih, kjer smo izmenjali izkušnje pri dosedanjem delu. Razumljivo je, da so lahko povedali Rečani mnogo več, saj je bilo njihovo društvo ustanovljeno po koncu II. svetovne vojne in sedaj šteje prek 600 članov, ki razpolagajo letno z 200 starimi milijoni prihodka in imajo več primerno velikih in opremljenih prostorov, kjer delajo.

DSEIT ima člane v vseh delovnih organizacijah na Reki in tako njihovo

DELA NAPAKE RAČUNALNIK ALI ČLOVEK?

Skoraj vedno človek (osebje, ki streže računalniku). Možnosti za zmote so velike, pač nič manjše kot pri vsakem drugem delu, a posledice težje. Največkrat je napaka v nerazumevanju dogovora med uporabnikom in programerjem, kar pomeni, da je računalniška kultura včasih še na zelo nizki stopnji. Odkrivanje napak je hitrejše, ko gre za podatke o ljudeh, in zelo počasno, kadar gre za podatke o izdelku, kajti ta se ne javlja, se ne reklamira sam.

Mesečno obdelajo prek 200 tisoč kartic, vsaka teh pa ima po 80 znakov, torej približno 10 milijonov znakov. Samo en napačno zajet znak (npr. + namesto —) pomeni veliko napako.

POTI NAZAJ NI VEČ

Pri klasičnem načinu obdelave podatkov bi morali imeti dosti več ljudi v raznih službah, informacije so bile manj kvalitetne in seveda ne pravočasne. Po drugi strani pa je res, da računalnik ne trpi frazarjenja, vseh mogočih alternativ, ampak zahteva svoj jezik, preciznost, dokončnost. Splošni pogovorni jezik je torej treba zmeraj prevesti v računalniškega, kar pa ni vedno enostavno.

Brez računalništva si je težko predstavljati sodoben razvoj na kateremkoli področju. Poti nazaj ni več, samo še naprej, sta zaključila sogovornika Maks Pešl, vodja AOP, in Herbert Gigerl, samostojni programer, ki se jima zahvaljujemo, ker bomo odslej o računalništvu vedeli za kanček več.

Z. Strgar

delo pokriva celotno področje. Povedali so, da jim vse delovne organizacije popolnoma zaupajo svoje probleme, ki jih nato s skupnimi močmi strokovno rešujejo na ravni društva. Sami pa smo opazili, da imata društvo in vodstvo društva izreden ugled pri predstavnikih občine in da si nudijo medsebojno podporo, kar društvu omogoča, da je pri delu bolj svobodno in učinkovito. Obenem pa vedo, da uporabljajo inteligenco na pravem mestu, to je za širšo korist družbe in ne za korist ali škodo posameznikov.

Kljub temu da ima društvo že sedaj velike in zavidljivo opremljene prostore (vsaj za naše pojme), ima v načrtih investicijo lastne zgradbe, ki v predračunu velja milijardo starih din in nihče na Reki ali v republici Hrvatski jim ne nasprotuje, ampak jim dajejo podporo. Ravenčani smo ob tem njihovem drznem načrtu pomislili, kako bi bilo, če bi se pokazale potrebe, da tudi naš DIT rabi kakšen prostor.

Za drugi dan nam je DSEIT organiziralo ogled štirih največjih delovnih organizacij na Reki, in sicer: 3. maj Rijeka, Viktor Lenac, rafinerijo INA in TE Rijeka. Po teh ogledih so nas spremljali člani društva, predstavniki DO pa so nam predstavili DO tako, kakor da smo stari znanci. Povsod so nas pogostili in zasipavali s propagandnim gradivom.

V ladjedelnici in v remontni delavnici Viktor Lenac so poudarili, da je njihova uspešnost mnogokrat odvisna

od ravenskega jekla in da smo zato tudi Ravenčani dobrodošli. Mi smo pa mnogo spraševali, morda celo preveč. Včasih smo se bali, da na vsa vprašanja ne bodo odgovarjali, vendar so ljudje tam doli drugačni. Njihova vrlina je tudi odkritost, saj smo na vsako vprašanje dobili odkrit odgovor.

V teh dveh dnevih smo videli in slišali mnogo, nekaj smo že tudi pozabili, vendar smo se vračali z mislijo pri Rečanih. Veliko so nam pomagali kot društvu in pri tem so posamezniki žrtvovali precej svojega časa, ko so se ukvarjali z nami. Sprašujem se, ali vedo, kako bodo njihov trud in napotki pri nas obrodili sadove? Mi smo jim obljubili mnogo in oni so nas pravilno

usmerili in vedeti moramo, da samo sposobnost ni dovolj, da zmoreš tako strmo pot, kot so jo Rečani. Potrebno je še veliko truda in požrtvovalnosti posameznikov, da se lahko društvo nekoč pohvali, da smo sledili boljšim.

Ob našem odhodu so Rečani poudarili, da je zanje naš obisk tudi krepitev prijateljstva med bratskimi narodi Jugoslavije, mi smo pa vedeli, da nam njihovo gostoljubje pove še precej več, med drugimi tudi to, da so člani DSEIT kljub številnim priznanjem na strokovnem področju in kljub ugledu, ki ga uživajo na Reki, ostali prijetni ljudje.

I. Č.

ŽELEZARJI UREJAJO INFORMATIVNI FUŽINAR

Na vprašalnik, s katerim vabimo k sodelovanju, sta odgovorila dva sodelavca. Poglejmo po vrsti, kaj jima je všeč, kaj ne in kaj svetujeta.

Rada bi videla obdelane naslednje teme:

— delo po tozidih, njihovi samoupravni organi in DPO, delavci ali delovne skupine; povedal naj bi kaj o odnosih »nadrejenih« do njih. Pisali naj bi o vseh poklicih v železarni in objavljali o njih tudi fotografije. — No, to že nekaj časa delamo.

— Nove rubrike bi lahko bile: kratke informacije o tekočih naložbah, predvsem redno in primerjalno. Nato: spori med delovno organizacijo in delavcem, odločbe v zvezi s tem ter poduk.

Zares živahna bi lahko bila rubrika: vprašanja sodelavci — odgovori šefi in obratno. Seveda — če bi vprašanja res prihajala in bi bila na dostojni ravni pa take vrste, da se o njih ne bi bilo mogoče pomeniti ustno. Torej, če bi prispevala k dobrim medsebojnim odnosom, ne k slabšanju.

— Všeč so našim sourednikom članki, ki jih prispevajo sodelavci brez pomoči strokovnih gradiv, informacije o poslovanju in humoreske.

— Niso jima všeč zapisniki sej DPO, dolgovozna mnenja delavcev pa intervjuji, kadar so zasukani drugače, kot so odgovarjali sodelavci. — Pri slednjem je kritika upravičena, če novinar stvar vsebinsko popači. Če pa gre le za jednat povzetek misli, zapis še vedno velja. Se pa načelno morajo take stvari delati v soglasju z intervjuvanim. Če si novinar bolj krepke sodbe ne upa zapisati, mora to takoj tudi povedati.

— Direktno vprašanje enega: zakaj se ne upoštevajo želje članov našega kolektiva o pripravi malic v lastni režiji?

Odgovor na tozdu družbeni standard: malica v lastni režiji bi zahtevala predvsem gradnjo lastne kuhinje. To bi bila precej velika investicija, ki pa se je je že lotil Merx. In: ni dokazano, da večina naših delavcev zahteva malice v lastni režiji.

— Drugo vprašanje je pravzaprav bolj zahteva, in sicer: strokovne službe naj pred sprejemi osnutkov planov, investicij itn. v prihodnje dodajo tudi primerjave in upravičenost, da se bo na podlagi tega lažje razsodno odločiti. — Dobra misel.

Pa še: en tovariš je iz tozda komerciala, drugi iz PP.

Urednik

— V samoupravne sporazume je treba vnesti tudi pravice in obveznosti ter odgovornosti izvajalcev pri gradnji, prenovi in vzdrževanju stanovanj.

— Novi sistem financiranja uvaja obvezno **lastno udeležbo** za pridobitev družbenega najemnega stanovanja, solidarnostnega stanovanja, za nakup etažnega stanovanja in za graditev stanovanjske hiše. Višina te udeležbe je odvisna od ekonomskega in socialnega položaja delavcev.

— Lastna udeležba za pridobitev najemnega stanovanja bo znašala od 5 do 20 % vrednosti stanovanja, za solidarnostna pa 1 do 4 %. Po določenem roku jo dobi občan vrnjeno v enkratnem znesku.

Pogoj za pridobitev pripadajočih kreditov bo namensko varčevanje za stanovanje. **Ze ob vložiti prošnje za stanovanje bo moral prosilec predložiti varčevalno pododbo.**

— Stanarina je materialna osnova za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti. Ekonomska stanarina mora zagotavljati:

● vsaj amortizacijo 1 % od revalorizirane vrednosti stanovanjske hiše oz. stanovanja,

● sredstva za vzdrževanje,

● sredstva za upravljanje s stanovanji, za delo hišnih svetov, zborov stanovalcev in samoupravne stanovanjske skupnosti.

Druge stroške plačujejo stanovalci posebej (komunalne storitve, ogrevanje, čiščenje, odvoz smeti itn.).

— Ekonomske stanarine bodo delovni ljudje določili s samoupravnimi sporazumi, uveljavljene pa morajo biti do 1. 1985. Samoupravni sporazum določa tudi njihovo uporabo.

— Samoupravni sporazumi določajo merila za delno nadomeščanje stanarin za občane z nizkimi družinskimi dohodki.

— Samoupravna stanovanjska skupnost je kraj dogovarjanja in usklajevanje interesov uporabnikov in izvajalcev na področju stanovanjskega gospodarstva.

— V tozidih, delovnih skupnostih in krajevnih skupnostih se

oblikujejo delegacije za stanovanjsko gospodarstvo.

— V stanovanjskih hišah se oblikujejo zbori stanovalcev,

— v hišah z nad pet stanovanji pa hišni sveti.

Lahko se ustanovijo **enote** v okviru samoupravnih stanovanjskih skupnosti bodisi pri gradnji novih sosesk ali za vzdrževanje že zgrajenih. Enota ima zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

Stanovanjska gradnja naj bo načrtna in racionalna. Nanjo morajo vplivati pričakovalci in uporabniki stanovanj. S tem bi presegli monopolne položaje nekaterih OZD pri graditvi, uveljavili bi standardizacijo in razvijali dohodkovne odnose.

— Za uveljavljanje družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu je možno med uporabniki in izvajalci ustanoviti **plansko poslovno skupnost**, ki mora zajeti urbaniste, projektante, gradbenike, banke, interesne skupnosti in seveda OZD — udeležene v graditvi.

— Stanovanjske zadruge so tudi v prihodnjem možna oblika. Njeni delegati jo zastopajo v samoupravnih stanovanjskih skupnostih.

— Zakonodajo za vprašanja urbanistične, komunalne in zemljiške politike je treba uskladiti z ZZD in zakonom o sistemu družbenega planiranja.

— Občine morajo izdelati programe pridobivanja stavbnih zemljišč v družbeno last za njihovo pravočasno komunalno opremljanje.

— Bolj kot doslej morajo krajevne skupnosti vplivati na rabo prostora, urbanistično načrtovanje in komunalno urejanje na svojem območju.

— Ker je komunalna infrastruktura pomemben dejavnik urbanega prostora, je treba urediti samoupravni sistem komunalnega in zemljiškega gospodarstva, sistem financiranja, pridobivanja in komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč.

— V bodoči sistem družbenega planiranja morajo biti vgrajeni tudi prostorski in urbanistični načrti celovitega razvoja naselij.

Aktualno v stanovanjskem gospodarstvu

To jesen sprejemamo pomembne samoupravne akte s področja samoupravnega stanovanjskega gospodarstva. Zato ne bo odveč, če na kratko obnovimo pomembnejše predloge, stališča, sklepe in priporočila skupščine SRS, objavljene v Poročevalcu te skupščine 1. oktobra 1979.

— Stanovanje je dobrina z dolgim rokom trajanja.

— Vsakdo mora po svojih zmožnostih prispevati lastna sredstva za izboljšanje svojih stanovanjskih razmer.

— V stanovanjskem gospodarstvu je treba uveljaviti samoupravno družbeno planiranje, dohodkovno povezovanje in racio-

nalnejšo gradnjo, pri tem pa upoštevati naloge LODS.

— Delavci v tozidih in delovnih skupnostih zagotavljajo tudi reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev v tistih tozidih, ki sami ne ustvarijo dovolj čistega dohodka za te namene, zagotavljajo pa družbeno pomoč tudi tistim, ki ne bodo mogli sami plačevati ekonomske stanarine.

— Prav tako zagotavljajo reševanje stanovanjskih vprašanj novo zaposlenih, mladih delavcev, upokojenec ter gradnjo domov za študente in samske delavce. **Vsak delavec mora imeti stanovanje pred upokojitvijo.**

Prehodi

MLADI KRITIČNO

Konec oktobra so mladi pripravili problemsko volilno sejo občinske konference ZSMS. Kljub temu, da so morali nadomestne volitve umakniti z dnevnega reda, ker pač niso bili sklepčni, so se v svojih razpravah lotili perečih problemov mladinskega delovanja.

Predsednik OK ZSMS Zdravko Fajmut je v svojem govoru ostro obsodil neaktivnost mladih komunistov, kakor tudi neuspešno delovanje mladih nasploh. Med drugim je dejal:

»Ocena delovne skupine CK ZKS (izdelana letos marca) je za mladino preprosta, jasna, vsekar pa točna. V njej je zapisano, da smo mladi v naši občini na robu vseh družbenih dogajanj, da se namesto vključevanja v družbene tokove ukvarjamo zgolj sami s seboj. Ocena sicer ni bila presenetljiva, ker smo podobno stanje ugotovili že sami pred kongresom v Novi Gorici, toda kljub sprejetim ukrepom se stanje ni izboljšalo. Nesmiselno je ugotavljati, kako smo v odstotkih zastopani v posameznih delegacijah, ker s tem ne prekrijemo dejstva, da v tem sistemu nismo pravilno angažirani in smo zato neuspešni. V veliki meri je temu kriva povezava znotraj ZSMS. Zaradi takega stanja smo spomladi resno sprejeli pobudo predsednika Tita o kolektivnem vodenju, kajti s tem želimo doseči poleg demokratizacije odnosov predvsem večji vpliv in kontrolo članstva, večjo javnost dela, boljše vezi z delegacijami, učinkovitejšo vzajemno informiranost, kar pa v končni posledici pomeni podružbljanje politike.

Kritično moramo ugotoviti, da se ZSMS slabo vključuje v problematiko KS. Slabosti narekuje-

jo ustanavljanje krajevnih konferenc, kajti tam naj se usklajujejo interesi mladih, ki so sicer člani OO ZSMS po šolah, delovnih organizacijah, društvih itn.»

Eden od delegatov je opozoril, da delegati ZSMS niso učinkoviti, ker po njihovi izvolitvi ni bilo zanje skoraj ničesar storjenega. Nikakršnega izobraževanja, navodil, skratka, prepuščenost na vse strani, kakor da velja izrek: vsakdo se znajdi, kot ve in zna.

Mladi so se na konferenci zavzemali za uvedbo neformalnih oblik dela, vendar je ostalo pri nedorečenosti.

V srž problemov je zadel Garb, ki je dejal, da neučinkovitosti mladinskega delovanja botruje osnovno neznanje, kar pomeni, da se mladi premalo ali kdaj tudi sploh ne zavedajo, kaj je to SIS, kaj temeljna delegacija, saj iz tega potem izhajajo nezavzetost za delo, neustrezni odnosi in nazadnje mrtvilo.

Sekretar OK ZKS Franc Tušek je mladim dejal, da seveda niso vsega sami krivi, ampak tudi ZK, sindikat in SZDL, ker se premalo povezujejo z njimi, premalo posredujejo svoje izkušnje in dobra napotila. Dejaj je tudi, da v mladinskih vrstah pogreša inteligenca, se pravi višje in visoko izobraženi del mladih. Opozoril je, da morajo mladi pripravljati konkretne programe, take, ki bodo motivirali večino članstva. Najti je treba neki skupen interes, saj se sicer ni mogoče dogovarjati niti doseči, da bo na podobnih konferencah udeležba večja.

Zaradi nesklepčnosti bo precejšen del dnevnega reda ponovljen na naslednji seji, kjer bodo oblikovali tudi sklepe.

Zlatka Strgar

ZBIRKA ODLOČB SODIŠČ ZDRUŽENEGA DELA V SRS

Sodišče združenega dela SR Slovenije je v založbi TOZD Gospodarski vestnik izdalo zbirko odločb sodišč združenega dela v SR Sloveniji, s katero ta sodišča izpolnjujejo obveznost, ko omogočajo širši javnosti, da se seznanja z njihovimi važnejšimi pravnomočnimi odločitvami.

Glede na to, da zbirka zajema načelne pravnomočne odločbe, ki razrešujejo sporne zadeve in vsebujejo določena stališča pri uporabi samoupravnih splošnih aktov organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij, ima predvsem praktično vrednost. Namenjena je kot pripomoček pri delu vsem sodnikom sodišč združenega dela v Sloveniji, prav tako pa tudi članom samoupravnih organov in strokovnim službam OZD.

Zbirka je razdeljena v tri poglavja. V prvem so navedena in obrazložena pravna mnenja in stališča, sprejeta na skupnih se-

jah delegatov najvišjih sodišč združenega dela v republikah in pokrajinah. Ta mnenja se nanašajo zlasti na retroaktivno veljavnost samoupravnih splošnih aktov, na neskladje med republiškim zakonom in samoupravnimi splošnimi akti tozov, na sodelovanje sindikalnih organizacij v postopku pred sodišči združenega dela, na prenehanje delovnega razmerja itd.

Drugo poglavje vsebuje pravna mnenja skupne seje delegatov vrhovnega sodišča SR Slovenije in samoupravnih sodišč, ki dokončno odločajo o posameznih zadevah. Načelna pravna mnenja, objavljena v tem poglavju, se nanašajo na pristojnost sodišč združenega dela, in sicer na spore o dodelitvi stanovanjske pravice in o prenehanju pogodbe iz solidarnostnega stanovanjskega sklada itd. Po navedenih mnenjih so pristojna sodišča združenega dela tudi za odškodninske za-

hteve delavcev, ki so nastali v nesreči pri delu, v motornem prometu. Sodišče združenega dela je pristojno tudi za spore iz štipendijskih pogodb, sklenjenih med OZD in štipendistom, ki je na podlagi štipendijske pogodbe sklenil delovno razmerje, vendar v OZD ni ostal toliko časa, kot se je s pogodbo zavezal, za druge spore iz štipendijskih pogodb pa so pristojna redna sodišča.

Tretje, najobširnejše poglavje pa vsebuje odločbe sodišča združenega dela SR Slovenije. Te odločbe, ki jih je skupno 158, so razdeljene v 6 podpoglavij, ki se nanašajo:

1. na spore iz samoupravnega organiziranja združenega dela,
2. na spore iz družbenoekonomskih odnosov v združenem delu,
3. na spore o veljavnosti in skladnosti samoupravnih splošnih aktov,
4. na spore iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu,
5. na spore iz razmerij samoupravnih interesnih skupnosti in

6. na postopek pred sodišči združenega dela.

Največ, in sicer 90 odločb se nanaša na spore iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, na sklenitev delovnega razmerja; na razporeditev delavcev; na odmore; na osebne dohodke in druge prejemke delavcev; na disciplinsko odgovornost; na materialno odgovornost; na prenehanje delovnega razmerja in na varstvo pravic delavcev.

Zbirka odločb sodišč združenega dela v SR Sloveniji, ki zajema razdobje od 1. 2. 1975 do 1. 6. 1979, je nedvomno koristen pripomoček zlasti pri delu v samoupravnih organih in strokovnih službah v organizacijah združenega dela, ki se pri svojem delu srečujejo s številnimi problemi in odprtimi vprašanji s področij, na katera posega dejavnost sodišč združenega dela. Z zbirko so sodišča prispevala pomemben delež k naši samoupravni praksi, in prav je, da jo vsak tozdr naroči v nekaj izvodih.

Sonja Slemnik

Z D R A V J E

O ALKOHOLIZMU IN ZDRAVLJENJU ALKOHOLIZMA

V novembru, v mesecu boja proti alkoholizmu, bi vam radi podali nekaj misli dr. Hebra, terapevta kluba zdravljenih alkoholikov v Dravogradu. V svojem sestavku, ki ga je prebral na seji skupščine Kluba zdravljenih alkoholikov junija letos, razmišlja o človeku, ki ga je doletela nesreča, da je postal alkoholik, torej je zbolel in bi nujno rabil pomoč v obliki zdravljenja.

Kaj je torej alkoholna bolezen? Kdo je alkoholik?

Alkoholik je bolnik, ki je oboleval v naši prisotnosti. Iz družabnega pitja in popivanja je postajal vedno večji suženj alkoholne omame. S tem ko je vedno pogostejše segal po omami, je začel opuščati druga zadovoljstva. Postopoma je začel propadati na čustvenem, socialnem, kulturnem — skratka na vseh ustvarjalnih nivojih. Alkoholizem spremeni človeka v nesvobodno bitje, zaprto v ozek krog odvisnosti. V tem krogu tiči sam, obdan z zidovi obrambnega sistema, ki se kaže v zanižanju, minimalizaciji, racionaliziranju, agresivnosti, podkupljivosti itd. Tudi če uvidi lasten propad, je nemočen, ne more iz svojega kroga. Običajno se vsak poizkus abstinence konča neuspešno — uspe mu le za krajši čas. Potrebna mu je pomoč.

Alkoholiku lahko pomaga pravočasna kritika in vzpodbuda k samokritičnosti. Uspešni niso ne očitki ne prošnje, pač pa samo odkrita beseda, ki je postavljena tako, da zahteva tudi takojšnjo spremembo obnašanja. Vse lahko dosežemo s pravočasnim zdravljenjem.

Pri zdravljenju katerekoli bolezni je potrebno sodelovanje bolnika. Še toliko več sodelovanja in volje pa je potrebno pri zdravljenju alkoholizma. Stvar je še toliko težja, ker se bolnik bolezni ne zaveda, za kar smo deloma sokrivci tudi mi, ker mu resnice nismo pripravljeno povedati. Kdor hoče rešiti alkoholika, mora imeti moč, da ga usmeri v zdravljenje, tisto moč, ki je alkoholik sam nima. V času zdravljenja mu je treba moč vrniti, da bo lahko postal zdrav in srečen človek, svoboden, koristen sebi in drugim.

Velikokrat sam pristanek na zdravljenje ne pomeni tudi dejanske odločitve, ampak le spretno zrežiran umik pod okrilje medicine, dokler se problemi, ki jih je povzročil alkoholizem, nekoliko ne pozabijo. Ne dvomimo v iskrenost bolnika, ki zagotavlja, da ne bo več pil, da želi trezno in urejeno živeti. Mnogokrat pa je žal praksa pokazala, da tak človek pri sklepu ne vztraja in ponovno pije. Prigovarjanje in rotenje, naj vendar ne pije, ne zaležeta. Alkoholik mora spoznati, da je res alkoholik. Do tega spoznanja pa lahko pride, če spozna svojo bolezen in bolezen drugih na zdravljenju, za katerega ga moramo motivirati.

Alkoholik je spremenjena osebnost. Zmotno pa je mišljenje, da to vselej pomeni surovost, vulgarnost... Tako posploševanje je velikokrat razlog, da je alkoholika težko motivirati za zdravljenje.

Alkoholizem ne načne vseh pozitivnih človekovih lastnosti naenkrat in tudi ne na vseh primerih enako hudo. Alkoholik pač dela napake kot vsi drugi, le da so te vedno večje in vse pogostejše ter počasi pripeljejo tudi do kvalitativnih sprememb. Bolnik išče opravičila za svoja ravnanja in jih tudi dobi, vendar se vedno bolj zapira v svoj krog, prepričan o svojih pravicah, ki mu jih nihče ne sme krati. Postaja vedno manj cenjen, zapušča ga družina, problemi v službi in širšem okolju so vse težji. Tudi zdravstveno začne propadati.

Med zdravljenjem je treba urediti in razrešiti vse probleme, ki so med boleznijo nastajali. Prej se človek začne zdraviti, manj je problemov in tudi zdravstvene okvare so manjše. Zdravljenje poteka bolnišnično ali ambulantno. V zadnjem času se je potrdilo dejstvo, da se lahko alkoholik uspešno zdravi in rehabilitira le v svojem vsakodnevnem okolju. V bolnišnici je bolnik pravzaprav skrit pred vsakodnevnimi problemi, ki pa seveda vsi naenkrat planejo na dan, ko se zdravljenec vrne v svoje okolje. Zato bomo morali tudi zdravstveni delavci racionalizirati delo na tem področju.

Zdravljenje enega alkoholika v bolnišnici stane približno 15 starih milijonov. Ambulantno zdravljenje je veliko cenejše in pacient je ves čas v svojem delovnem okolju, se rehabilitira, sodeluje in živi s svojci, mora se spreminjati iz dneva v dan. Tudi iskreni in resni prijatelji mu lahko veliko pomagajo.

Organizacije, ki silijo alkoholika na zdravljenje v bolnico, nimajo prav. To se dogaja takrat, ko postane alkoholik v službi tako moteč, da ga hočejo odstraniti in se tako za silo oddahniti. Tik pred odpustom pravijo: »Naj bi

šel v bolnico, tako bo v bolniškem staležu...«! To je seveda lažna socialna pomoč na tuj račun, ki pa v končni fazi škoduje alkoholiku in njegovi družini.

Alkoholika je treba predvsem pripraviti do resnične odločitve in želje, da bi se zdravil. Do te odločitve pa bo prišel takrat, ko res ne bo videl drugega izhoda. Takrat pa moramo storiti vse, da mu s svojo človečnostjo pomagamo in bliže ga bomo imeli, laže mu bomo pomagali. Pomagati pa mu je treba čimprej, ker dalj časa ko traja alkoholizem, hujše so posledice.

O ŠKODLJIVOSTI KAJENJA

Tobak vsebuje alkaloidni nikotin, ki je zelo strupen. Razen nikotina vsebuje še druge vrste škodljivih kemičnih snovi, med katerimi so mnoge strupene in rakotvorne. Zdravstvene posledice kajenja so:

- trajno vnetje dihal,
- vnetje želodčne sluznice,
- čir na želodcu,
- pešanje vida.

Vpliv kajenja pa se kaže tudi na spremembah na srčni mišici, kajti nikotin povzroča krčenje ožilja. Tako nastane poapnenje z vsemi posledicami (tromboza, okvara srčne mišice, infarkt). Škodljivo delovanje nikotina se kaže tudi na živčevju, kot npr.:

- s slabim spanjem,
- z neredno prebavo,
- z drhtenjem rok,
- s pešanjem vida.

Kajenje škodi tudi plodu v nosečnosti, ker pospešuje in moti srčni utrip ploda. Pri kadilkah je mnogo več prezgodnjih porodov. Posledica kajenja je tudi prezgodnje staranje in okvara zobovja.

Raziskovanja so pokazala, da kajenje lahko povzroča raka na pljučih, žrelu, požiralniku, ustnici, v grlu in želodcu. Ljudje kljub težkim posledicam kajijo iz različnih razlogov. Toda kajenje je dosledno zastrupljanje.

t. s.

DIETA PRI KRONIČNEM VNETJU ŽELODČNE SLUZNICE, RANI ŽELODCA IN DVANAJSTERNIKA

Glavni namen je varovalna prehrana — zdrava in pestra, iz katere se izločijo le tista živila ali jedi, ki povzročajo bolniku težave. Ker nagnjenje do hrane (ali imamo radi neko hrano ali ne) v veliki meri odloča, ali bomo imeli težave pri zaužitju le-te, lahko priloženi seznam priporočene in odsvetovane hrane dopolnimo in prilagodimo svojim potrebam.

c) prevroče in premrzle jedi in pijače!

3. Izločiti hrano, ki vsebuje: ekstrakte mesa, pravo kavo, alkohol, ruski čaj, ker dražijo želodčno sluznico in še povečujejo želodčno izločanje!

4. Ker se stanje bolnika z rano na želodcu navadno spomladi in jeseni poslabša, priporočamo, da se tak bolnik drži diete, posebno od marca do junija in od septembra do decembra!

5. Strogo je prepovedano kajenje.

6. Hrano dobro prežvečimo. (Pogoj: zdravi zobje.)

PRIPOROČAMO

Pijače: vse vrste ne presladkih čajev (razen ruskega), mleko, črna kava, slatina, sveži sadni sokovi.

Juhe: vse vrste pasiranih zelenjavnih juh, juha iz telečjih kosti, kurja in sluzasta juha.

Zakuhe: vse, razen težkih, mastnih zakuh.

Meso: mlada govedina, telečje in kurje meso, domači zajec, mlada jagnjetina in mlada srna, nemastna sesekljana šunka, »pariška« salama, olupljene hrenovke, jezik, telečje noge in glava, priželjc, možgani, sveže nemastne morske in sladkovodne ribe. — Meso naj bolnik uživa kuhano, sesekljano, pri dobrem počutju tudi pečeno.

Zabela: surovo maslo, rastlinska olja, dobra sveža margarina, sladka ali kislá smetana.

Zelenjava: cvetača, špinača, korenje, sladka in kislá repa, kolerabica, mlad grah, mlad fižol v stročju, paradižnik, buče, pretlačen ohrovt, zelje, pesa, por; pripravljamo jo samo kuhano ali dušeno.

Krompir: pire, v kosih, v oblicah.

Solata: mehka, glavna solata, motovilec, paradižnik (olupljen).

Močnate jedi: testenine, riž, polenta, kaša, zdrob, rahli cmoki (sirovi, kruhovi).

Sladice: razne kreme, rahlo, ne preveč sladkano pecivo, razni narastki in pudingi.

Kruh: en dan star ali črn pšenični kruh, prepečenec.

Mlečni izdelki: nemastni siri (trapist, tolminski, bohinjki, ementalški).

Jajca: kot dodatek jedem, sicer le mehko kuhana.

Sadje: sveži sadni sokovi, olupljena, nastrgana jabolka, pasirane breskve, banane.

Kompoti: ne preveč sladki, sveže pripravljene, pasirane.

Začimbe: peteršilj, majaron v manjših količinah.

ODSVETUJEMO

Pijače: alkohol, prava kava, ruski čaj.

Juhe: vse mastne juhe, kislá, goveja.

Zakuhe: težke, mastne zakuhe (ocvirkovi štruklji, fritati, ocvrt grah, mesni zavitek).

Meso: prekajeno, klobase, salame, svinjsko in ovčje meso, divjačina, gosje in račje meso, pljučka, ledvičke, vampi, svinjska in goveja jetra, vse konzervirano meso, meso v solati, vse ribje konzerve in mastne ribe.

Zabela: loj, slanina, zaseka, ocvirki, svinjska mast, vsa razbeljena maščoba.

Zelenjava: kisló zelje, pretlačen ohrovt, fižol v zrnju, leča, grah, kumarice, paprika, redkev, čebula, česen, zelena, vsa v soli ali kisu konzervirana zelenjava, gobe.

Krompir: pražen, pečen, ocvrt, vsa krompirjeva testa.

Solata: zelena solata, endivja, regrat, srbska solata, kisló zelje v solati.

Močnate jedi: sladice: vsi mastni štruklji, jabolčni zavitek, sladice, pripravljene z medom, orehi, mandlji, rozinami, vse sveže kvašene jedi (potica, krofi, miške), vanilijevi rogljički, različne kremove rezine, torte.

Kruh: koruzen in ovsen, svež bel kruh.

Siri: ostrí, mastni siri.

Jajca: šodo, na masti pečena jajca, jajčna majoneza.

Sadje: vsako nezrelo, s sladkorjem vkuhanó sadje, večje količine marmelade, orehi, mandlji, fige, sveže in posušene slive.

Začimbe: paprika, poper, gorčica, surova gorčica, surov česen, hren.

Strogo prepovedano je temno gosto prežganje z maščobo!

Ob poostitvi bolezenskih znakov (pomladansko ali jesensko poslabšanje bolezní) je treba dietne ukrepe pojačati. Prednost v prehrani damo: mleku (še bolj pa obogatenu mleku, kateremu smo dodali sladko smetano), mehko kuhanemu jajcu, polmastnim sirom, lahkem mlademu mesu, belim testeninam, kombiniranim mlečno-beljakovinim jedem in dietni šunki.

KZD, referat za zdravstveno varstvo

IZ NAŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI:

Udarniško do telefonskih zvez

»Ko smo se marca letos tudi Šentanelci z visokim odstotkom na referendumu odločili za lastno krajevno skupnost, ob tem nismo uspeli izvoliti delegacij za SIS in družbenopolitični zbor krajevne skupnosti. To smo opravili šele konec septembra. Tudi tokrat so naši krajaní pokazali svojo pripadnost družbi in svojemu kraju, saj je od 210 volilnih upravičencev volilo kar 189 volivcev,« nam je povedal Peter Plevnik, tajnik krajevne skupnosti.

»Kako ste na Šentanelu uspešni pri realizaciji srednjeročnega in letnega plana razvoja?«

»Ze ob nastajanju naše krajevne skupnosti, predvsem pa ob pripravah na referendum za krajevni samoprispevek, smo v program krajevne skupnosti in SKIS med drugim zapisali, da si moramo najprej urediti telefonske zveze in v središču vasi avtobusno postajo. Tako smo se že pred časom lotili akcije »telefon« za izpolnitev naših dolgoletnih želj po urejenih telefonskih zvezah. Da zelo potrebujemo doma telefone, še najbolj zgovorno dokazuje delovne akcije, s katerimi bomo Šentanelci opravili levji delež vseh del. Tako bomo izkopali luknje in vanje postavili telefonske drogove ter izsekali linijo od Holmea na Šentanel. Linijo bomo namreč vlekli z Dolge Brde na Jamnico in Šentanel. Ko bodo vsa dela opravljena, to pa naj bi bilo že v novembru, bomo na Šentanelu dobili kar 20 novih telefonskih priključkov.

Do konca leta si bomo prizadevali urediti še odlagališče smeti. Ne moremo namreč dovoliti, da se odpadki odlagajo povsod po gozdovih. Zato bomo uredili skupno odlagališče, razmišljamo pa

tudi, da bi nabavili nekaj kontejnerjev, a za nabavo teh se še nismo odločili.«

»Kako daleč pa ste z ureditvijo avtobusnega postajališča?«

»Ze leta si Šentanelci želijo urejeno avtobusno postajališče sredi vasi in urejeno razsvetljava. Za vsa ta ureditvena dela so pri SKIS že nekaj časa odobrena sredstva, vendar se je zataknilo pri izdelavi potrebne dokumentacije. Baje projektantí zaradi preobilice dela ne morejo izdelati

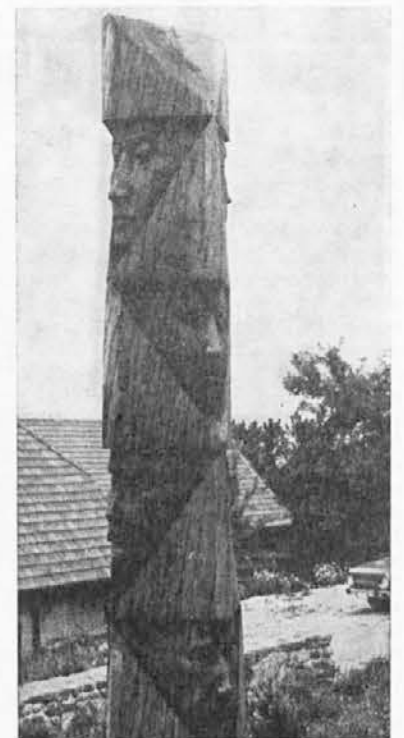
Skrbno bo pregledan

Upoštevati moramo

1. pomagati pri nevtralizaciji želodčne kisline. (Hrana naj bo bazogena — alkalna!)

2. Izločiti hrano, ki draži rano oz. želodčno sluznico:

- a) kemične snovi, ki vsebujejo preveč sladkorja, kisline, soli, začimbe,
- b) mehanske snovi, kot so groba mlačna vlakna, koža, otrobi,

Šentanelci urejajo svoj kraj

projekta za ureditev avtobusnega postajališča na Šentanelu, ki bi moralo biti gotovo že pred časom. Vse kaže, da se bomo teh del lahko lotili šele prihodnje leto.

»Zadnje čase je bilo slišati, da s kmečkim turizmom na Šentanelu nekaj ni v redu. Kaj je po sredi?«

»Na Šentanelu se že sedaj s kmečkim turizmom ukvarja šest kmetij. Za to dopolnilno dejavnost pa imajo pri temeljni organizaciji kooperantov na Ravnah evidentiranih še nekaj kmetovalcev. To pomeni, da na Šentanelu

resno mislimo razširiti to dejavnost. Res pa je tudi, da je zadnje čase na račun našega turizma precej razprav. Tako nimamo urejenih kreditnih pogojev, s katerimi naj bi namreč pospešno razvijali kmečki turizem. Marsikaj pripisujemo našemu turizmu. Zato bomo dognali, kaj je pravi kmečki turizem in kaj navadno podeželsko gostilništvo. Dokler se o tem ne bomo temeljito pogovorili, naš turizem in turistično društvo ne bosta zadovoljivo napredovala.«

F. Rotar

KULTURNA SKUPNOST V LETU 1980

Kulturna skupnost je tisti samoupravni organizem, ki programira in omogoča razvoj kulturne dejavnosti, povezuje interese delovnih ljudi ter skrbi za kulturno življenje v naši dolini. Temeljna načela za delovanje kulturne skupnosti so socialistični humanizem, skrb za ohranjanje tradicij naše revolucije, za avtentično kulturo s socialistično vsebino, afirmacija kulturnih vrednot narodov in narodnosti Jugoslavije. Kulturna skupnost se zavzema za tako politiko, ki omogoča dosledno uveljavljanje pobud in hotenj delovnih ljudi.

V letu 1980 bo kulturna skupnost Ravne uresničevala naloge, ki so jih zastavili v programih občinskih in regionalnih kulturnih ustanov, OZKPO in občinske zveze organizacij za tehnično kulturo.

Konkretno pa so naloge naslednje:

— razvoj osrednje knjižnice z njenimi notranjimi organizacijskimi enotami,

— poskrbeli bodo za načrtne obnove etnografskih, sakralnih in spomenikov ljudske revolucije po krajih in zaselkih naše občine,

— začeli bodo sistematično urejati arheološko zbirko v okviru muzeja na Ravnah.

V razne druge kulturne akcije spada širjenje Prežihove, Cankarjeve, Župančičeve in Cicibanove bralne značke, izbiranje najzvestejšega bralca, med mladino in odraslimi pa širjenje ideje o ustanovitvi kluba bralcev lepe knjige.

Kakor doslej, bodo tudi v prihodnje prirejali srečanja kulturniških skupin iz zamejstva, sodelovali s pobratenimi občinami, pripravili gledališke abonmaje, organizirali srečanje z ljudskimi pevci in godci in razvijali folklorno dejavnost. Vsekakor bodo svoj kulturni delež pripevale še šole, pihalni orkestri, pevski zbori in drugi.

Naštete so le najpomembnejše naloge iz bogatega programa kulturne skupnosti. Za izvajanje tega programa v letu 1980 je potrebno 8738 tisoč dinarjev.

(-ar)

DEJAVNOST DRUŠTEV IN SAMOSTOJNIH SKUPIN PRI ZKO RAVNE NA KOROŠKEM ZA I. POLLETJE 1979

RAVNE NA KOROŠKEM KUD PREŽIHOV VORANC

Koroški oktet: 19 nastopov, od tega 4 samostojni koncerti. Med pomembnejše nastope štejemo: sodelovanje na vsakoletni prireditvi OD PLIBERKA DO TRABERKA, na večerih bratstva, pri odhodu Titove štafete itd.

MPZ Prežihov Voranc: 12 nastopov, od tega 4 samostojni koncerti. Pomembnejši nastopi: sodelovanje na reviji OD PLIBERKA DO TRABERKA, na večerih bratstva, koncert v Miklavžu pri Ormožu itd.

MPZ Fužinar: 9 nastopov, od tega 2 koncerta, snemanje za radio Maribor, 10. obletnico delovanja zbora, nastop ob proslavi obletnice prihoda XIV. divizije na Štajersko in Koroško.

Folklorna skupina »KUD Prežihov Voranc«: 16 nastopov, med njimi: snemanje za RTV Zagreb, MDB Kobansko, republiško srečanje ljudskih godcev, pevcev in plesalcev, večeri bratstva itd.

Folklorna skupina »Bratstvo«: 4 nastopi, sodelovanje pri odhodu Titove štafete in večeri bratstva.

Gledališka skupina: Prežih-Sipko: JUDENBURG 3 ponovitve; sodelovanje na TSD v Kranju in predstavi za ŠC Ravne in Gimnazijo Ravne.

Ansambel »KORA«: 2 nastopa, sodelovanje ob odhodu Titove štafete.

DELAJSKO PROSVETNO DRUŠTVO »SVOBODA« PREVALJE

Poročilo o delu le za I. trimesečje.

MPZ »Vres«: 7 nastopov, od tega 1 samostojni koncert v Rogoški Slatini. Sodelovanje na reviji OD PRIBERKA DO TRABERKA, ob odhodu Titove štafete in ob obletnici prihoda XIV. divizije na Štajersko in Koroško.

Gledališka skupina: Novak Novak: GUGALNIK, 11 predstav, od tega sodelovanje na področni prireditvi gled. skupin v Slovenski Bistrici in na republiškem srečanju v Ljutomeru.

Godba na pihala: 13 koncertov, od tega 7 samostojnih koncertov — proslava ob 70. obletnici obstoja godbe, sodelovanja na vseh pomembnejših prireditvah v občini in kraju.

DELAJSKO PROSVETNO DRUŠTVO »SVOBODA« MEŽICA

Poročilo le za I. trimesečje. MPZ Mežiški knapi: 5 nastopov od tega 2 samostojna koncerta.

NAŠI KULTURNIKI V I. POLLETJU 79 ZUNAJ OBČINE

● Gledališka skupina DPD Svoboda Prevalje in DPD Svoboda Mežica sta z Gugalnikom sodelovali na srečanju gledaliških skupin Slovenije v Slovenski Bistrici in Ljutomeru.

● Gledališče mladih teh dveh skupin je sodelovalo na področni reviji v Slovenski Bistrici.

● Plesno ritmična skupina TVD Partizan Mežica je sodelovala na republiškem srečanju v Novem mestu.

● Pihalni orkester ravnških železarjev je na republiškem srečanju v Artičah dosegel 1. mesto.

● Folklorna skupina KUD Prežihov Voranc z Raven je sodelovala na republiškem srečanju z ljudskimi pevci, godci in plesalci.

● Gledališka skupina tega društva je s Prežih-Sipkovim Judenburgom sodelovala na tednu slovenske drame v Kranju in v Klubu slovenskih študentov na Dunaju.

● Koroški likovniki so razstavljali v Čačku.

● Otroški pevski zbor MKUD osn. šola iz Črne je sodeloval na republiški reviji v Zagorju.

● Vokalno instrumentalna skupina Kora (KUD Prežihov Voranc) je sodelovala na srečanju jugoslovanske zabavne glasbe v Umagu.

● Oktet Poljana je uspešno nastopal na republiškem srečanju malih vokalnih skupin v Velenju.

● Lutkovna skupina VVZ Ravne se je z igrico Sampramiška udeležila republiškega srečanja lutkovnih skupin v Lenartu v Slovenskih Goricah.

Nastop v študentskem domu v Ljubljani.

MLADINSKI AKTIV LEŠE

Dramska sekcija: »Miško Kranjec-Mlinar Rudi: POVEST O DOBRIH JLUDEH — 7 predstav in sodelovanje na občinski prireditvi NB — 79. Poleg tega so z recitacijami in recitali obeležili vse pomembnejše obletnice in dogodke na Lešah.

KULTURNO PROSVETNO DRUŠTVO KOTLJE

Poročilo le za I. trimesečje. Priprava in izvedba dveh proslav.

KULTURNO IN UMETNIŠKO DRUŠTVO HOLMEC

Poročilo le za I. trimesečje. Oktet Holmec: 5 nastopov na raznih proslavah in svečanostih, sodelovanje na reviji OD PLIBERKA DO TRABERKA.

20.000 SLOVENCEV POJE V ZBORIH

V študijski knjižnici na Ravnah je v organizaciji Zveze kulturnih organizacij Slovenije od 26. do 28. oktobra potekal 5. republiški seminar za zborovodje amaterskih pevskih zborov Slovenije. Udeležilo se ga je 64 zborovodij iz vse republike, tema pa je bila ljudska pesem.

»Izjemno smo na željo seminaristov, ki so prisostvovali zadnjemu srečanju v Ljubljani, za tokratno témo izbrali ljudsko pesem. Ker je tema dokaj pomembna in zajema širok krog amaterskih zborovodij, smo k sodelovanju povabili glasbeni narodopisni inštitut pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Tako so o slovenski ljudski pesmi spregovorili dr. Valens Vodusek, dr. Zmaga Kumer in Julijan Stajnar. Prof. Borut Loparnik je spregovoril o slovenski ljudski pesmi skozi zadnja tri stoletja in domačin inž. Mitja Šipek o MPZ Šentanelški pavri, ki velja za

MLADINSKI AKTIV REKA

Dramska skupina: Marjan Marinc: POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO — 6 predstav.

KULTURNO PROSVETNO DRUŠTVO ŠENTANEL

MZP Šentanelški pavri: — 9 nastopov, od tega 2 samostojna koncerta.

Folklorna skupina »Luka Kra-molc«: 6 nastopov, med njimi v Pulji, na večerih bratstva in ob odhodu Titove štafete.

MOŠKI IN MEŠANI PZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV PREVALJE

Skupaj 8 nastopov ob raznih priložnostih, od tega en samostojni koncert.

KVINTET POLJANA: 6 nastopov, med pomembnejšimi 4. srečanje malih vokalnih skupin Slovenije v Velenju in na reviji OD PLIBERKA DO TRABERKA.

edinstvenega na Slovenskem. O šolanem glasu v zboru je spregovoril prof. Janez Bole, sodeloval pa je tudi MPZ Vres s Prevalj,« je povedal Mitja Gobec, strokovni sodelavec ZKO Slovenije.

V Sloveniji imamo danes okrog 700 odraslih pevskih zborov in okrog 500 mladinskih, ki delujejo na raznih šolah. To je posledica tega, ker v preteklih letih nismo izobraževanju kadrov posvečali dovolj pozornosti. Danes imamo v Sloveniji samo tri glasbene šole, ki izobražujejo učitelje za glasbeni pouk, za izobraževanje amaterskih zborovodij pa nimamo šol. Tudi starostna struktura zborovodij je precej čez 50 let, kar pove, da se mladi ne ogre-

MPZ Fužinar ob svojem jubileju

vajo za to zvrst amaterizma. Spregovorili smo tudi o nagrajevanju zborovodij. Menim, da je to dokaj zahtevno amatersko delo premalo ovrednoteno,« je še pripomnil Mitja Gobec.

Naj zapišemo, da so slovenski zborovodje obiskali tudi Preški vrh, kjer so si ogledali Prežihovo bajto in spomenik Prežihovega Voranca.

Franc Rotar

S KNJIŽNE POLICE

DOMAČA DELA

Zgodovina Slovencev, CZ, Lj., 964 str. 990 din.

Založba ponuja bralcu poljudno napisano, na temelju sodobnih znanstvenih metod obdelano zgodovinsko gradivo, ki so ga pripravili ugledni slovenski strokovnjaki. Po dolgih desetletjih je pred nami slovenska zgodovina od pradavnine do današnjih dni — in to zbrana v eni sami obsežni knjigi.

Jože Toporišič, Glasovna in naglasna podoba slovenskega jezika, jezikovne razprave, ZO, Mb., 240 str. 240 din.

Knjiga je zasnovana tematsko enotno, tako da zajema razprave in članke, ki podajajo podobo slovenskega knjižnega jezika: glasovje, naglas in pisavo s pravorečjem.

Anton Ocvirk, Literarna umetnina med zgodovino in teorijo, II. del, DZS, Lj., 694 str. 500 din.

V tej knjigi objavljene razprave so posvečene predvsem slovenskim avtorjem in njihovega delu. Posebno mesto imata razpravi o Cankarju in Kosovelu, ki prinašata sintetičen in hkrati analitičen pogled na evropske tokove impresionizma, dekadence in simbolizma.

Ludvik Čarni, Teorija družbenih formacij, družboslovno delo, MK, Lj., 192 str. 360 din.

Na vprašanje, katere razvojne stopnje je skozi tisočletja prešla človeška družba, so kaj različni odgovori. Marksistična razlaga se od drugih razlikuje in načelo marksistične delitve zgodovine je pojem formacije družbe. S tem pojmom se poglobljeno ukvarja tudi pričujoča knjiga.

Franc Černigoj, Krušiči se sejalec, pesniška zbirka, ZO, Mb., 77 str. 100 din.

Pod tem nepoetičnim naslovom se skriva zanimiva pesniška zbir-

ka mladega avtorja. Poglavitna novost, ki jo zbirka prinaša v sodobno slovensko poezijo, je v nekaterih, dandanašnji, že skoraj pozabljenih motivih: delo, vojaščina, pokrajinski nadih.

Milan Dekleva, Nagovarjanja, pesmi, MK, Lj., 74 str. 195 din.

V teh poezijah gre za dvoje: želijo popisati, nemara tudi razluščiti »anagrame stvari« in vsaj za hip ujeti »spolzost misli, ki drsi od pogleda k očem«, hkrati pa skušajo preveriti in izkoristiti možnost, ki jih pesniku odpira prepričanje, da je poezija tudi in predvsem »na čepiču verza zamenjana beseda«.

Danilo Cedilnik — Den, Congma je hodil spredaj, ZO, Mb., 123 str. 260 din.

Za ljubitelje planin je pri Obzorjih izšla zelo doživeto napisana knjiga znanega slovenskega alpinista. Pisec izpričuje poseben dar človeka, ki neposredno diha z naravo in soljudni. Njegova beseda je izvirna, topla.

Fantje so priredili kar lastno likovno kolonijo

Koroška pota, vodnik po južni Koroški, ZO, Mb., 155 str. 120 din.

S tem naslovom smo dobili zbornik o slovenski zamejski Koroški današnjih dni. Zbornik seznanja bralca v glavnem z vsem, kar naj bi vedel. Njegova posebna plat je dokumentarno fotografsko gradivo, ki ga je prispeval domačin Milko Dolinšek. To skuša vizualno ohraniti pomembne kulturne in naravne spomenike dežele pa portrete ljudi, ki na ta ali oni način izpričujejo slovensko bistvo Koroške.

PREVODI

Nelly Sachs, Izbrane pesmi, CZ, Lj., 160 str.

Sachsova se je na posredovanje švedske pisateljice Lagerlöfove kot edina svojega rodu v zadnjem trenutku rešila Hitlerjevih koncentracijskih taborišč in se preselila na Švedsko. Tu je pri svojih petdesetih letih grozo, ki jo je prej doživljala, prelila v tako žive pesniške izpovedi, da veljajo njene pesmi za enega vrhov taboriščne poezije.

Daphne du Maurier, Paraziti, roman, ZO, Mb., 362 str. 320 din.

Avtorica je napisala kar več uspešnic, naklonjenosti je deležna tudi pri nas. Svoj roman je zasnovala v lepo tekočo pripoved, ki je ves čas vabljava. Zanimive usode treh otrok in ljudi okrog njih so podane v preizkušeni maniri avtorice, ki je mojstrica fable.

Christian Barnard, Nezaželeni, roman, ZO, Mb., 484 str. 420 din.

Barnard skuša v svojem romanu dati vzorec za strpnost in za sožitje različnih narodov, ki živijo na istih tleh. Pripoveduje o življenju in delu dveh zdravnikov, od katerih je eden bel, drugi črn. Oba glavna junaka delujeta na tisti ravni, ki naj bi doživela kar največ umetniškega obravnavanja. Knjiga je napisana zelo preprosto in bo vsem dojemljiva.

Henrik Sienkiewicz, Zgodnje novele, CZ, Lj., 392 str.

Sienkiewicz je pri nas eden najbolj znanih in veliko prevajanih Nobelovih nagrajencev. Pričujočih novel še ne poznamo, predstavljajo pa značilne slogovne in vsebinske vrhove poznejšega mojstra.

Jorge Amado, Viva Tereza, roman, ZO, Mb., 533 str. 400 din.

Opisovalec vročega in živopisnega sveta svoje latinskoameriške domovine je za glavno junakinjo romana izbral Terezo Batišto, čudovito in življenja polno bitje.

Delo je pristen ep, ki nas pretresa s čutno silovitostjo in pripovednim bogastvom.

Vincent Šikula, Mojstri, roman, PZ, MS, 376 str. 200 din.

Glavni junaki romana so mojstri, obrtniki, tesarji, ki živijo preprosto. Zdi se, da je to življenje hudo enostavno in morda ubrano le v eno smer, vendar se za tem skriva usoda vsakogar posebej, njegov miselni in telesni svet. Čutiti je pisateljevo silno podoživetje in željo, da bi prikazal svoje junake in svet v vsej njihovi resničnosti.

(Po Knjigi 79)

FILMI V KOROŠKIH KINEMATOGRAFIH NOVEMBRA

Koroški kinematografi Črna, Žerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Dravograd, Slovenj Gradec in Podgorje bodo v novembru predvajali predvidoma naslednje filme:

— VONJ ZEMLJE — jugoslovansko-poljska barvna drama — do 18. 11.

— SPIJON, KI ME JE IMEL RAD — ameriška barvna kriminalka — 1.—18. 11.

— VELIKA LJUBEZEN LORDA NELSONA — angleška barvna drama — 1.—18. 11.

— NAPAD NA POLICIJSKO POSTAJO — ameriška barvna kriminalistična drama — 2.—18. 11.

— TRENER — domača barvna drama — 1.—25. 11.

— PREDNJA — francoska barvna drama — 1.—15. 11.

— HVALA BOGU, DANES JE PETEK — ameriška glasbena komedija — 3.—18. 11.

— SPIJON, KI JE UNICIL SVOJE ZVEZE — ameriška barvna kriminalka — 12.—25. 11.

— LIMONOV SLADOLED — izraelska barvna komedija — 8.—25. 11.

— KJE STA TOM IN JERRY — ameriška barvna risanka — 8.—22. 11.

— NAJBOLJ NORI RALY NA SVETU — ameriška barvna komedija — 8.—25. 11.

— TIGER JE SE ŽIV — italijanski barvni pustolovski film — 9.—22. 11.

— ALEJA PREKLETSTVA — ameriški barvni znanstveno-fantastični film — 22. 11.—4. 12.

— AKCIJA OB ZORI — ameriški barvni vojni film — 14.—30. 11.

— BRILJANTINA — ameriški barvni glasbeni film — 20. 11.—9. 12.

— PAUL KERSI NE OPROŠČA — ameriška barvna kriminalka — 16. 11.—2. 12.

— VESOLJSKA POSTAJA ŠT. 1 — ameriški barvni triler — 15. 11.—2. 12.

— DRAM ZADNJI MADINGO — ameriška barvna drama — 23. 11.—9. 12.

— LJUBICA — domača barvna drama — 27. 11.—12. 12.

— ROJAKINJA NENA — italijanska barvna drama — 16. 11.—2. 12.

— VSE ŽIVLJENJE JE PRED TEBOJ — francoska barvna drama — 27. 11.—13. 12.

VZORCI MODERNE PROZE:

Malloy

Samuel Beckett

(odlomek)

Besedna umetnost v svetu in pri nas že več kot pol stoletja hodi drugačna pota od tistih, ki smo jih vajeni iz šolskih beril, povesti in klasikov realizma. Prav je, da spoznamo nekaj njenih vzorcev. Odlomke bomo objavljali, kadarkoli nam bo to dopuščal prostor.

Posameznih avtorjev ne bomo posebej predstavljali. Bolj smotrno se zdi zapis o teh stvareh nasploh, ko jih bomo že nekaj spoznali.

Urednik

Skrivati se je treba dopoldne. Ljudje se zbujaajo, čili in bodri, željni reda, lepote in pravice, in zahtevajo povračilo. Ja, od osmih ali devetih pa tja do poldneva so nevarni časi. Ampak okrog poldneva se zadeva poleže, najbolj neizprosni so utolaženi, vračajo se, ni vse popolno, ampak storili smo, kar smo mogli, nekaj jih je še, ki so se zmaknili, ampak niso kaj prida nevarni, vsak naj v svoji hiši miši šteje. Na začetku popoldneva, po gostiji, proslavljanju, čestitkah, napitnicah, se lahko vse skupaj ponovi, ampak v primerjavi z dopoldnevom ni to nič, šport, še to ne. Seveda se okrog četrte ali pete prebudi nočna ekipa, budneži in pazniki. Ampak dan je že pri koncu, sence se daljšajo, zidov je zmerom več, ljudje se, modro sklonjeni, smukajo ob njih, voljni, da se vsak trenutek poklonijo, nič nimajo

skrivati, skrivajo se le iz strahu, ne gledajo ne na desno ne na levo, skrivajo se, ampak ne tako, da bi utegnili koga razbesniti, voljni, da se pokažejo, smejejo, poslušajo, plazijo, nagnusni, a ne kužni, bolj krastače kot podgane. Potlej je prava noč, nič manj nevarna, a mila s tistim, ki se ji zna odpreti kot cvetlica soncu, s tistim, ki je podnevi in ponoči tudi sam noč. Ne, tudi ona ni imenitna, tudi noč ne, ampak v primerjavi z dnevom je imenitna, v primerjavi z dopoldnevom pa je sploh nesporno imenitna. Zakaj takrat opravljajo čistke v glavnem izvedenci. Le to počnejo, večji del prebivalstva pa pri tem ne sodeluje, saj, če natanko premislimo, rajše spi. Spanec je posvečen, linča se podnevi in še posebej dopoldne, med zajtrkom in opoldanskim obrokom.

KRUH

Matic je mlad novinar. Pri zadnji reportaži se je počutil sila neprijetno. Urednik mu je dal nalogo, naj poižve, kaj ljudje menijo o kruhu: ali je dober ali ne. Nikakor ni mogel speljati pogovora z ljudmi na pravi tir.

Na ulici je ustavil žensko, gospodinjo, in jo vprašal:

»Kaj menite, ali je naš kruh dober? Veste, v doglednem času bomo sprejeli zakon o kakovosti kruha!«

Jesensko delo

»O, dober, dober! Da bi ga le ne zmanjkalo!« odvrne ženica.

Tu ni imel sreče. Pričakoval je, da bo ženica povedala kakšno pikro na račun kakovosti, kar bi bil razlog več, da se stvari uredijo, kot je treba.

Dohitel je moškega, upokojenca. Pa ga povpraša:

»Veste, sprejeli bomo zakon o kakovosti kruha. Kaj menite, ali je naš kruh slab?«

»O, ne, nikakor! Nikoli nismo jedli boljšega! Veste, včasih med vojno...«

Tudi tu ni imel sreče. Odločil se je, da bo povprašal mlajšo osebo:

»Oprostite, kakšen se vam zdi današnji kruh? Ali je dober in ali bi lahko bil boljši?«

»Če vas to zanima, vam povem, da jem domačega, se pravi kmečkega. Kmečki kruh, kmečka hrana — kmečko življenje, to je zame dobro!«

Maticu se je zdelo neverjetno. Nobene kritike. To se pravi, da ljudje jedo dober kruh. Pričakovati bi bilo, da bi naj zakon o kakovosti kruha pometel s tem, kar ni prav:

z mlinarji, ki meljejo slabo moko, s peki, ki v nekakšnih mišmaš pekarnah mesijo in pečejo slab kruh, premeteni trgovci pa ga prodajajo. Ni čudno, da ga ljudje potem mečejo v smetnjake. Toda nič kritičnega ne povedo ljudje, kot da ne želijo sprememb.

Bal se je, da se mu reportaža izjalovi.

Dr. Franc Sušnik, dr. Marja Boršnik, Marija Kuhar in Ivan Potrč ob otvoritvi Prežihove bajte

Ob poti je zagledal mamico z otrokom, ki je hrustal žemljico.

»No, punčka, je dobra žemljica, kaj?« se je podobikal.

»Zmeraj, ko nakupujem, hoče otrok žemljico,« odgovori mamica.

»Jaz pa nameravam napisati reportažo o kruhu,« nadaljuje Matic. »Veste, sprejeli bomo zakon o kakovosti kruha, pa se zanimam, kakšen kruh ljudje jedo, kakšnega bi hoteli, skratka, želim vedeti, kako smo zadovoljni z našim vsakdanjim kruhom. A ljudje se ne pritožujejo, kot da jemo najboljši kruh na svetu!«

»Pa vas jaz vprašam, ali bi naj po sprejetju zakona jedli boljši kruh?« de mamica.

»Se razume, urejene stvari dajejo boljše rezultate!«

»Že, že. Toda vse novo, boljše in lepše je navadno tudi dražje. To bi pa že morali vedeti!«

O ja, to pa Matic že ve. Ve tudi, da je njegov kruh včasih grenak.

Arne

»RADOST EVROPE«

Skupnost jugoslovanskih PTT v sodelovanju s svetom srečanja otrok Evrope izdaja ob XI. srečanju »Radost Evrope« dve priložnostni znamki: za 4,90 din — otroška risba (Marjana Mirkovič, 8 let, iz Mladenovca), 10 din — otroška risba (Jacques An, 6 let, iz Belgije).

Srečanje otrok »Radost Evrope« je mednarodna manifestacija prijateljstva in solidarnosti otrok vse Evrope. Organizirana je vsako leto na začetku oktobra ob proslavi svetovnega dneva otroka. Na njem sodelujejo otroci iz približno 20 evropskih držav, da bi tako izrazili svojo solidarnost z otroki vsega sveta, se med seboj seznanili in sklenili prijateljstva.

Grafična obdelava znamke je delo Andreje Milenkoviča, avtor fotografije je Vladimir Popović, znamke so bile natisnjene v zavodu za izdelavo bankovcev v Beogradu v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 2. oktobra 1979, istega dne pa tudi priložnostni ovitek za 2,50 din oziroma ovitek prvega dne, FDC, za 17,40 din.

125-LETNICA ROJSTVA MIHAILA PUPINA

Ob proslavi 125-letnice rojstva jugoslovanskega znanstvenika Mihaila Pupina izdaja skupnost jugoslovanskih PTT priložnostno znamko za 4,90 din.

Mihailo Pupin, znanstvenik in izumitelj s področja fizike in elektronike, se je rodil leta 1854 v Idvoru, v Vojvodini, umrl je leta 1935 v New Yorku. V svojem 20. letu je odšel v ZDA, kjer je sprva živel v zelo hudih razmerah. Na Columbia University v New Yorku je opravil sprejemne izpite. Ker je bil med najboljšimi, je odšel na nadaljnji študij v Anglijo v Cambridge in kasneje v Berlin, kjer je opravil doktorat. Pupin je bil med drugim tudi predsednik ameriškega združenja elektroinženirjev in častni doktor mnogih univerz.

Likovna obdelava znamke je delo Dragoljuba Sandiča, slikarja — grafika iz Beograda. Znamke so bile natisnjene v nemški tiskarni »VEB Wertpapierdruckerei«, Leipzig, NDR v tehniki večbarvnega ofseta v polah po 9. V prodajo so prišle 9. oktobra 1979, istega dne pa tudi priložnostni ovitek za 2 din oziroma ovitek prvega dne FDC za 7,40 din.

f. u.

POČASTITEV MARKA CEPENKOVA

Eden izmed najbolj znanih zbiralcev makedonskih narodnih bogastev in zapisovalec folklorne dediščine Marko Cepenkova je bil rojen leta 1829 v Kručevu, umrl je leta 1879 v Sofiji. Zelo se

Da ne bo mraz

je zanimal za literaturo in je bil zaslužen za organiziranje prosvetnega in kulturnega življenja v Prilepu v drugi polovici preteklega stoletja. Svojo zbiralsko aktivnost je začel pod vplivom znanega makedonskega prosvetitelja Dimitrija Miladinova. Cepenkov je pisal tudi originalna besedila, njegov talent pa je bolj prihajal do izraza v interpretiranju makedonskih narodnih pripovedk. Štejejo ga za enega od ustanoviteljev makedonske proze.

Skupnost jugoslovanskih PTT se je pridružila proslavi 150-letnice rojstva Marka Cepenkova, tako da je 15. novembra dala v prodajo priložnostno znamko za dva dinarja. Likovno rešitev je podal Dragoljub Sandič iz Beograda, natisnjena pa je bila v zavodu za izdelavo bankovcev v dvobarvni ofset tehniki v polah po 25.

Istega dne sta šla v prodajo tudi priložnostni ovitek za 2,50 din oziroma ovitek z označbo prvi dan FDC za 4,50 din.

DESETLETNICA USTANOVITVE UNIVERZE V PRIŠTINI

Prva fakulteta v Prištini je začela delati leta 1960, ko so se študenti na novo odprte filozofske fakultete vpisali v prvi semester. Ze prihodnje leto, leta 1961, je bila odprta pravno-ekonomska fakulteta, leta 1965 tehnična in končno leta 1969 medicinska fakulteta, s katere ustanovitvijo je bila zaokrožena prva faza institucionaliziranega razvoja visokega šolstva v pokrajini. Zakon o ustanovitvi univerze v Prištini je bil sprejet leta 1960, univerza pa je bila konstituirana 15. februarja 1970.

To je pomemben prispevek k uresničevanju politike Zveze komunistov Jugoslavije, ki temelji na enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ob proslavi 10-letnice univerze bo skupnost JPPT 17. novembra dala v prodajo priložnostno znamko za dva dinarja, za katero je dal likovno rešitev Andreja Milenkovič. Na njej je univerzitetno poslojje. Znamko je natisnil zavod za izdelavo bankovcev v Beogradu v večbarvnem ofsetu v polah po 25. Istega dne bosta šla v prodajo tudi priložnostni ovitek za 2,50 din in ovitek FDC za 4,50 din.

u. f.

HUMORESKA:

N. Jelin in V. Kašajev

Vozovnica za Tambov

Zgodaj zjutraj me prebudi telefon.

»Čuj!« zavpije prijatelj. »Imaš kak opravke v Tambovu?«

»V Tambovu?« se začudim, »kaj potuješ v Tambov?«

»Ni govora. Želim, da potuješ ti.«

»Jaz... hm... zakaj? Rabiš moje stanovanje?«

»Kaj naj s tvojim stanovanjem?« se razjezi prijatelj.

»Predlagam ti neobvezno, tako od srca. Razumeš, našel sem karto za Tambov.«

»Kakšno karto?«

»Železniško... in takoj sem se spomnil nate.«

»Zakaj ravno nate?«

»Ja, ti si najboljši prijatelj... Rad te imam, cenim te, razumeš? Mislil sem ti jo dati s popustom.«

Vem, da nisi ravno pri denarju.«

»Nisem.«

»No, vidiš! Tri rublje.«

»Kakšne tri rublje?«

»To je popust za karto.«

»Pa kaj naj s karto? Kaj naj počnem v Tambovu?«

»Kako, kaj naj? Si čuden! Tam je gledališče, o katerem je predlani pisalo v časopisu. Pa reka je, lahko se kopaš.«

»O čem govoriš? Kakšno kopanje, zdaj v marcu? Sezona kopanja se začinja komaj z junijem!«

»Dobro, pa si zdaj vse oglej in v juniju znova potuj.«

»Ampak jaz nočem v Tambov!« se razbesnim. »Ne morem, že zaradi dela ne, dopust sem že izkoristil.«

»Vzemi neplačanega. Razumi, samo nekaj dni.«

Kdaj boš pa še imel tako priložnost?«

»Zakaj ne greš ti?« me zanima.

»Jaz sem se od tam pravkar vrnil. Karto sem ravno tam našel. Zato ne morem spet...«

»Vrni karto na blagajni!«

»Sem že razmišljal o tem,« reče on žalostno, »ampak, tam veš, preden vrnejo denar, zahtevajo številko potnega dovoljenja. Kaj, če se pojavi lastnik karte, pa naredi cirkus? Nočem imeti zoprni s tem.«

»Vrni jo brezplačno...«

»Prosim?« je ves presenečen.

»Kaj, karto? Kaj ti je? Nisem nor, da bi se odrekal taki priložnosti! Kako ti bežiš od sreče! Naj me vrag, če jaz ne bi izkoristil take priložnosti! Ti pa zavračaš brez premisleka!«

»Nočem potovati in konec!«

»Mogoče bi zanimalo koga tvojih sorodnikov, a? Naj jih vzame vrag, dam jim še ceneje.«

»Čuj, zakaj si tako navalil s to karto, kaj nimaš še drugih znancev?«

»Telefoniral sem vsem, pa nihče noče. Ti si moje poslednje upanje... Ti si se torej trdno odločil, da ne potuješ?«

»Vsekakor.«

»Pa zbogom! Ne išči me več!«

»Kaj ti je, si užaljen?« me za-skrbi.

»Zakaj užaljen? Enostavno ne bom doma. Potujem...«

»Potuješ? Kam?«

»Kam! Kam! Nепrestano ti govorim: V Tambov! Kaj misliš, da bom izpustil tako priložnost?!«

(Prev. -ar)

Nesreče pri delu v oktobru

Ivan Juteršek, TOZD jeklarna — pri nakladanju odpadnega železa v zaboj mu je stisnilo kazalec desne roke.

Ante Ivankovič, TOZD jeklarna — pri zapenjanju odpadkov mu je žerjavna veriga stisnila kazalec na desni roki.

Danilo Vetrih, TOZD kovačnica — pri nameščanju pomožne delovne mize mu je ta zdrsnila na nart leve noge ter mu jo poškodovala.

Gabrijel Gostenčnik, TOZD jeklarna — pri odstranjevanju žlindre ga je udarila talna kovinska ploščica po desni strani lica.

Anton Skarlovnik, TOZD kovačnica — pri kovanju utopnih odkovkov ga je palica stisnila ob stroj ter mu poškodovala sredinec leve roke.

Jože Mesner, TOZD jeklovlek — pri popisovanju podatkov z za-

bojev je padel z zaboja ter si pri tem poškodoval sredinec leve roke.

Drago Zorman, TOZD kovačnica — pri zategovanju trna v stroju mu je zdrsnil matični ključ ter si je pri tem poškodoval golen leve noge.

Štefan Kričej, TOZD kovačnica — pri zapenjanju verige na žerjavni kavelj ga je obroč na verigi udaril po kazalcu desne roke.

Tomislav Vinšek, TOZD jeklarna — pri nakladanju odpadnega železa v zaboj mu je stisnilo kazalec leve roke.

Srečko Kuzma, TOZD jeklarna — pri razsipavanju kokil z ostrižki je padel s kokile ter si poškodoval kolk in komolec.

Špiro Škrbonja, TOZD valjarna — pri zlaganju valjanih palic se mu je ena skotalila na desno roko

Natančno

ter mu poškodovala sredinec in kazalec.

Branko Erjavec, TOZD jeklolivarna — pri obračanju ulitkov ga je žerjavna veriga stisnila za mezinca desne roke.

Vladica Vogel, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri porozovanju navoja na stružnici je dobila levo roko med okretalo in suport, pri čemer ji je poškodovalo kazalec na tej roki.

Ljudmila Hudrap, TOZD kontrola kakovosti — pri odpiranju stekleničke s fluorovodikovo kislino ji je ta brizgnila v desno oko.

Ivan Stopar, TOZD energija — med ravnanjem pločevinastih ojačitev na vročevodnem kotlu ga je stisnila pločevina za sredinec desne roke.

Mijo David, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — med obzidavo OFAG peči v valjarni si je pri zapuščanju peči poškodoval koleno desne noge.

Janko Tomc, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri zalivanju lesenih kock z vročim bitumnom si je opeknel dlan desne roke.

Jože Matija, TOZD strojno gradbeno vzdrževanje — pri montaži škripca, ko je sestopil na tla, se je nehote naslonil na vročo cev, pri čemer si je opeknel dlan desne roke.

Edvard Plesivčnik, TOZD stroji in deli — pri transportu obde-

lovanca z ročnim dvigalom ga je ta zadel v rebra.

Studenčnik Drago, TOZD pnevmatični stroji — pri nabijanju puš v cilindri RS 5 se je z ročnim kladivom udaril na levo roko.

Franc Kramer, TOZD kovinarstvo — pri brušenju puš na vzvodu mu je zgrabilo brusni kolot in mu vrglo brusilko v levo nogo.

Alojz Podojsteršek II., TOZD industrijski noži — pri vpenjanju obdelovancev v trn je z levo roko udaril v obdelovanec in si jo porezal v zaplestju.

Miha Vremec, TOZD stroji in deli — pri prestavljanju valja v paleto je valj zdrsnil in mu stisnil kazalec na desni roki.

Darko Bezovnak, TOZD kovinarstvo — pri prelaganju materiala mu je kos pločevine padel na palec desne roke.

Franc Robnik, TOZD kovinarstvo — pri peči za kalibriranje je verižni transporter zabilo, hotel ga je spraviti v pogon, pa mu je pri tem spodrsnilo. Z levo roko je udaril v peč in se opeknel.

Amalija Samec, TOZD rezalno orodje — pri prevozu vozička z materialom si ga je zapeljala na prste desne noge.

Branko Kuhar, TOZD kovinarstvo — pri sestavi elementa za okvir mu je zdrsnila škatla iz rok in mu poškodovala desno nogo.

Rudi Kotnik, TOZD stroji in deli — pri prenašanju valja na stroj si je na robu lesenega podstavka zvil levo nogo v gležnju.

Emil Mikan, TOZD industrijski noži — pri čiščenju stroja se mu je ostružek zapčil v kazalec desne roke.

Terezija Obretan, TOZD stroji in deli — pri merjenju izvrtine

na obdelovancu se je stroj vklopil, pri tem ji je oster obdelovalec porezal dlan leve roke.

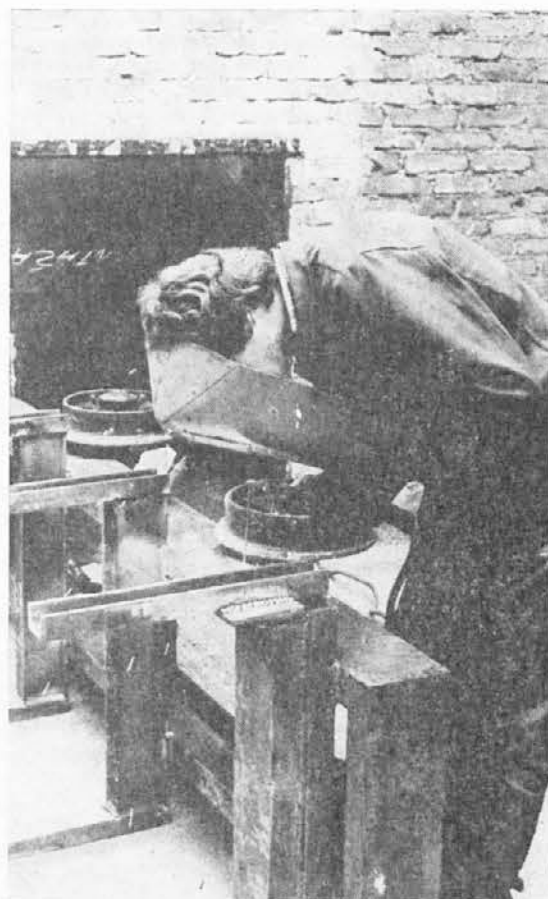
Franc Medvoz, TOZD stroji in deli — pri čiščenju ostružkov se je skozi rokavico urrezal v kazalec in prstane leve roke.

Franc Kladnik, TOZD kovinarstvo — pri vlaganju zvarjenca v

šablono si je poškodovala kazalec desne roke.

Brigita Krajčič, TOZD rezalno orodje — pri odpiranju nepritrjenih vrat so ta padla in ji poškodovala nart desne noge.

Marija Fujs, TOZD rezalno orodje — med brušenjem je kljub zaščitnim očalom dobila tujek v desno oko.

Popravilo

SLAVKO LAKOVŠEK

Dragi Slavko!

Močno nas je pretresla vest, da si nas po tako kratki bolezni za stalno zapustil. Še sedaj te vidimo, kako strežeš stroju, ga upravljáš in neguješ ter hitiš, da bi izdelal čimveč jekla. Ta tempo življenja, ki ga vsi čutimo, si čutil tudi ti, da smo skoraj pozabili na

naravo, ki ravno sedaj, ko te polagamo v mnogo prerani grob, tako čudovito prikazuje svoje čare: drevesa, na katerih listje rumeni, sončni žarki, ki se bliskajo in poigravajo v svetlobni igri — kot da bi gledali svetlikajoče se jeklo, ki si ga ti s svojimi rokami in umsko sposobnostjo oblikoval.

Bil si delavec in pol, kot pravimo tistim, ki več naredijo. Vsi mi, tvoji sodelavci, te bomo pogrešali, čutili bomo praznino, ki jo bomo težko napolnili, zato bo bol toliko večja.

Dragi Slavko, počivaj v miru, naj ti bo lahko koroška zemlja! Tvoji ženi, sinu, očetu, bratu in drugim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

REKREACIJA IN ŠPORT

START V PRVI ZVEZNI ODBOJKARSKI LIGI

Prvič v zgodovini koroške odbojke bo tudi ženska ekipa Fužinarja tekmovala z najboljšimi v zveznem merilu. Nastopanje v prvi zvezni ligi je odgovorna naloga, kajti ženska ekipa Fužinarja je po več letih edini predstavnik naše republike, ki tekmuje z najboljšimi in rešuje ugled slovenske odbojke.

V sezoni 1979/80 bo tekmovalo deset ekip: Crvena zvezda, Radnički in IMT iz Beograda, Mladost — Monter iz Zagreba, Mladost iz Zemuna, Stevan Sremac iz Niša, Partizan iz Sremskih Karlovcev, Rijeka z Reke, Vukovar in Fužinar.

V prvih kolih imajo naše igralkke neugoden žreb: 17. novembra bodo igrali v Beogradu proti državnim prvakinjam, igralkam Crvene zvezde, 24. novembra bo igral na Ravnah Radnički iz Beograda, ki ima v svojih vrstah več državnih reprezentantk, 1. decembra gostuje Fužinar v Zagrebu, v četrtem kolu, 8. decembra pa bodo naša dekleta igrala doma proti IMT iz Beograda.

Trener Robert Stopar in igralkke Fužinarja se zavedajo, da je konkurenca zelo močna in da bo borba za obstanek težka. Vendar je večina optimistično razpoložena in upa na obstanek med najboljšimi. Trener Stopar je sicer po tožil na večne težave, ki so povezane s študijem igralk. Od dvanajstih jih

kar pet ne more trenirati med tednom z ekipo: A. Godec je v Ljubljani, D. Stanta študira v Mariboru, A. Hrastnik in K. Jurač pa imata popoldanski pouk v Slovenj Gradcu. Ena najboljših igralk A. Goltnik pa je zbolela in ne bo nastopala več mesecev. Kljub težavam pa so imela dekleta dovolj priprav in trening tekem, tako da ni bojazni, da se ne bi enakovredno borila z ostalimi ekipami. Ob navedenih igralkah bodo za Fužinar nastopale še: B. Majdič, T. Lipovšek, A. Štruc, G. Lorber, S. Popič, N. Markovič in M. Klanjšek.

Igralkam želimo ne samo uspešna, temveč predvsem kakovostna in borbena srečanja. Ljubitelje odbojke pa pozivamo, naj v čimvečjem številu bodrijo naša dekleta na zelo težavni poti.

PRVENSTVO ELEKTRIKARJEV V KEGLJANJU

V TOZD elektrotehničnih storitev je komisija za rekreacijo organizirala jesensko prvenstvo v kegljanju za posameznike, ki so se v dveh starostnih skupinah pomerili v disciplini 50 lučjev mešano. Med mlajšimi do 35 let je zmagal Marjan Suler — šibki tok, z 225 keglji, drugi je bil Franc Kočivnik, delavnica valjarne, 223, tretji Vito Petrič, delavnica valjarne, 202. Pri starejših je zmagal Gusti Vauče, navijalnica, s 199 keglji pred Edom Pečolarjem, delavnica kovačnice, 153. V žen-

ski konkurenci je nastopila Zdenka Štruc in podrla 138 kegljev.

REPUBLIŠKO SINDIKALNO PRVENSTVO V ŠAHU

Na delavskem prvenstvu Slovenije za posameznike, ki je bilo v Rogaški Slatini, so nastopili tudi naši delavci Ristič, Jože Jesenek in Komarica. Več kot 150 udeležencev je bilo razdeljenih v dve kakovostni skupini. Vsi naši šahisti so tekmovali v elitnem razredu in odigrali devet partij po švicarskem sistemu. Na odlično trinajsto mesto se je uvrstil Ristič, ki je zbral 5,1/2 točke, Jesenek je osvojil štiri, Komarica pa tri točke.

ODBOJKA

Druga zvezna liga — člani

V drugi zvezni ligi — zahodna skupina tekmuje deset moških ekip: pet iz SR Hrvatske — Karlovac, Metalac, Tempo iz Zagreba in Rijeka ter INA z Reke; iz SR Slovenije pa Kamnik, Bled, Stavbar iz Maribora, Mežica in Fužinar. Pred pričetkom tekmovanja je bilo kar pet kandidatov za naslov prvaka. Po tretjem kolu pa je vidno, da sta najbolje pripravljena Stavbar in Metalac iz Siska. Do konca prvenstva je še 15 kol, ki lahko prinesejo prijetna presenečenja za oba koroška predstavnika.

Rezultati Fužinarja in Mežice po prvih treh kolu: že v prvem kolu sta se v koroškem derbiju pomerila Fužinar in Mežica. Fužinar je prikazal zreljšo igro in zaslužen zmagal s 3:1. V drugem kolu je igral Fužinar zelo slabo in izgubil na domačem terenu s 3:0 proti Stavbarju iz Maribora. Mežičani pa so doma odpravili neposrednega tekmeča za obstanek v ligi ekipo Kamnika s 3:0. V tretjem kolu je Fužinar izgubil na Reki proti istoimenskem klubu s 3:1, Mežičani pa so klonili v Mariboru s 3:0. Vodi Stavbar, ki je edini neporažen, Mežica je šesta, Fužinar pa sedmi.

Vzhodna republiška liga — moški

V tretjem kolu je Žerjav premagal v Mežici mlado ekipo Stavbarja s 3:2. Mislinja pa Ingrad, prav tako s 3:2. Med desetimi ekipami je Mislinja na tretjem, Žerjav pa na petem mestu.

Enotna republiška liga — ženske

Mežičanke so doma premagale Bled s 3:0, Mislinja pa v Celju Golovec s 3:0. Po tretjem kolu je Mežica na drugem, Mislinja pa na petem mestu.

Uspeh ženske ekipe Fužinarja v Vukovarju

Na turnirju četverice v Vukovarju je Fužinar osvojil drugo mesto, s tem da je izgubil le srečanje z ekipo Vukovarja, ki je bila v pretekli tekmovalni sezoni četrta v državi, in to s 3:2.

NAMIZNI TENIS

Republiško prvenstvo članov in članic

V moški in ženski republiški ligi tekmujejo v sezoni 1979/80 po turnirskem sistemu. V moški ligi je osem ekip, ki se bodo med seboj po dvakrat pomerile na turnirjih. Prvi turnir je bil v Ljubljani. Mladi igralci Fužinarja so se zadnji dve leti borili za obstanek v ligi. Sedaj so že dozoreli, da so na prvem turnirju premagali vse nasprotnike in vodijo s štirimi točkami naskoka pred priznanimi ekipami, kot so Kajuh, Maribor in Sobota. Fužinar

je vseh sedem dvobojev igral v postavi: Pavič, Janežič, Ginter in Leš.

V ženski republiški ligi tekmuje devet ekip po enakem sistemu kot moški. Na prvem turnirju so dekleta Fužinarja po pričakovanju osvojila prvo mesto, s tem da so brez težav zmagala v vseh osmih dvobojih. Za Fužinarjem sta se uvrstili ekipi Ilirije in Hrastnika. Barve Fužinarja so branile: Ačko, Logar, Horvat in Trbižan.

Pionirski republiški selekcijski turnirji

V Ptujju in Beltincih sta bila prva republiška turnirja v pionirski konkurenci.

V Ptujju se je pomerilo 33 pionirk, ki so bile razdeljene v tri skupine. V prvi skupini je zelo dobro igrala Tanja Pandev, ki je osvojila peto mesto. V drugi je bila Mirjana Bauče šesta, Helena Krauzer pa deveta.

V Beltincih je nastopilo 43 najboljših pionirjev Slovenije, ki so bili razdeljeni v štiri skupine. V drugi skupini je bil Marko Špegel deseti, v tretji skupini je Darko Jamšek osvojil četrto mesto, Samo Bezjak pa je bil peti. V četrti skupini je bil Miha Gerold četrty, Emil Sirovina pa peti. To je bil prvi nastop naših pionirjev na republiških turnirjih.

NOGOMET

Vzhodna republiška liga — člani

Sedem ekip članske vzhodne republiške lige je v zaključni fazi jesenskega dela prvenstva, ki se igra po dvo-krožnem sistemu. Selekcija Koroške je bila v zadnjih treh kolu uspešna na gostovanjih, slaba pa na domačem igrišču. V sedmem kolu so naši nogometaši gostovali v Kamniku in zmagali z 1:0 z golom, ki ga je v prvem polčasu dosegel Janez Kokalj »Nokac«. V osmem kolu je igrala Koroška doma in po slabi igri izgubila z Elkrjem iz Mozirja z 2:0. V devetem kolu so igrali v Litiji neodločeno 1:1. Izenačil je »Nokac« iz enajstmetrovke v drugem polčasu.

Vzhodna republiška liga — mladinci

Pri mladincih tekmuje 14 ekip po enokrožnem sistemu v jesenskem delu tekmovalja. Do sedaj so igrali 9 kol. Rezultati koroške selekcije v zadnjih tekmah: v Kamniku neodločeno 1:1 (zadetec Veronika), na Ravnah 5:0 proti Elkrju (zadetec so dosegli: Merkač, Trdina, Širnik, Kumer in Glukovič), na gostovanju v Pragerskem pa so izgubili z 1:0 proti fizično močnejšim vrstnikom. Na lestvici so mladinci na solidnem petem mestu.

Koroška članska liga

V 5., 6. in 7. kolu koroške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Ojstrica — Fužinar 1:0, Leše — Akumulator 2:2, Holmec — Korotan 3:4, Slovenj Gradec — Radlje 2:1, Kograd — Peca 1:1, Fužinar — Kograd 4:0, Peca — Akumulator 1:2, Korotan — Leše 3:1, Holmec — Radlje 2:5, Ojstrica — Slovenj Gradec 4:1, Akumulator — Kograd 6:3, Korotan — Ojstrica 1:1, Ravne — Leše 3:1, Radlje — Peca 5:0, Slovenj Gradec — Holmec 1:2. Vodi Korotan, ki ima 12 točk, drugi je Akumulator 11 točk, tretje mesto pa si delita Radlje in Ojstrica s po desetimi točkami.

ROKOMET

Vzhodna republiška liga — člani

Člani Fužinarja so zabeležili tri zaporedne zmage in so na čelu vzhodne republiške lige. Rezultati: na Ravnah zmaga proti Ormožu 29:23, v Šoštanjju proti selekciji Šaleške 29:23 in na Ravnah 30:24 proti Kovinarju iz Maribora. Mlada ekipa Fužinarja dozoreva in predstavlja enotno ekipo (brez zvezd!), ki ima vse pogoje, da se kvalitetno še izboljša in uvrsti v višji rang tekmovalja.

Članice Fužinarja so v prvenstveni tekmi premagale ekipo Velike Polane z 18:14, mladinci pa so izgubili dvoboj z Minervo s 23:30.

ATLETIKA

Jugoslovanski finale

V Celju se je pomerilo po 12 najboljših mladincev in mladink v vsaki panogi. Svojo kvaliteto so potrdile tudi mlade atletinje Koroškega atletskega kluba. Med posameznicami je bila Sredenshova šesta v teku na 400 m, Skukova deveta na 800 m. Lihtenegerjeva pa si deli osmo do enajsto mesto v skoku v višino. Mladinska štafeta pa je v postavi Butolen, Herman, Sredenshek in Lihteneger osvojila sedmo mesto v času 51,8 sekunde, kar je nov koroški rekord.

Kros za pokale »Dela«

V Brežicah je bil 14. kros občinskih reprezentanc za pokale »Dela«. 1500 tekačev in tekačic je bilo razdeljenih v 13 kategorij. Doselej največji uspeh so dosegli atleti in atletinje ravenske občine, ki so med 47 občinskimi reprezentancami osvojili v skupni uvrstitvi odlično tretje mesto za Mariborom in Kranjem. Prvo mesto so osvojila naša dekleta v skupni mladinski konkurenci in v kategoriji starejših mladink, za katere so tekle Skukova, Krejanova in Šteflov. Starejši mladinci so bili v ekipni konkurenci četrty, med posamezniki pa je bil Okrogelnik prav tako četrty.

Pri mlajših mladinkah je bila Sredenshova tretja, tretje mesto je osvojila tudi Skukova med starejšimi mladinkami.

Četverboj dolin

V Velenju so se pomerile reprezentance Koroške, Pomurja, Ptujškega polja in Šaleške doline v moški in ženski

konkurenci. Največ uspeha je imela Šaleška dolina, ki je osvojila tri poka- le: v ženski, moški in skupni uvrstitvi. Koroške atletinje so bile druge, fantje pa tretji. Zlati kolajni sta dobila Sredenshova v teku na 400 m in Strmčnik pri skoku v višino, srebrne pa Tanja Skuk v teku na 800 m, Lihtenegerjeva, ki je preskočila višino 162 cm, Sredenshova v teku na 100 m in ženska štafeta 4 × 100 m.

Občinski jesenski kros

Na jesenskem krosu, ki je bil na Ravnah, je nastopilo 454 tekačev. Pri mlajših pionirjih je zmagala Andreja Drakšič pred Andrejo Kotnik, pri mlajših pionirjih je bil prvi Alojz Potočnik, drugi pa Janez Koren. Pri starejših pionirjih je zmagala Marija Tominc pred Gordano Lorber, pri starejših pionirjih je bil prvi Milan Bogataj, drugi pa Mirko Urankar, mlajše mladinke: prva Marga Simetinger, mlajši mladinci: prvi Dani Ošep, starejše mladinke: prva Tanja Skuk, druga Tatjana Krejan, starejši mladinci: prvi Ivan Okrogelnik, drugi Vojko Grobelnik, pri članicah je zmagala Danica Gorjanc pred Meto Kolar, pri članih je bil prvi Žolku Osman, drugi pa Vebi Tahiri.

S. F.

ŠAH

ŠK Fužinar je v počastitev krajevne praznika Raven 14. 10. organiziral enega od turnirjev, ki jih je razpisala Koroška šahovska zveza za naslov hitropoteznega prvaka Koroške. Sodelovalo je 24 najboljših šahistov iz vseh klubov regije, razen ŠD Radlje.

Presenetil je mladi Danilo Peruš, ki je s samo tremi porazi in dvema remijema osvojil 1. mesto z 19 točkami in s tem potrdil dobro 4. mesto na turnirju v Dravogradu. Drugi je bil Klemenčič, 18,5, 3. Adi Šmon, 16,5, 4. in 5. Niko Ristič in Janez Poberžnik, 16, 6.—8. Jože Jesenek, Ivo Betiš in Jože Laznik, 15,5, 9. Jože Zuneč, 10. Maks Zavratnik itd.

Zanimivo bi bilo videti skupne rezultate vseh turnirjev, ki so do sedaj odigrani, vendar jih Koroška šahovska zveza čuva v tajnosti.

Osmea hitropoteznega turnirja za pokal »Fužinar 79«, ki je bil 18. oktobra, se je udeležilo 12 šahistov. Turnir je bil po moči zelo izenačen, saj je prva tri mesta dočel še 3. kriterij razpisa, t. j. Sonebornov sistem. Zmagal je N. Ristič z 9 točkami, drugi je bil D. Peruš 9 in tretji Komarica, tudi z 9 točkami, 4. J. Zuneč 6,5, 5. F. Rotovnik 5,5, 6. A. Šalamun 5,5, 7. B. Grzina itn.

Hitropotezno prvenstvo se bliža koncu, saj sta do konca ostala le še dva turnirja. Rezultati kažejo, da so boji vse hujši. Razvrstitev po osmem turnirju je naslednja: 1. N. Ristič 148 točk, 2. J. Jesenek 112, 3. J. Zuneč 92, 4. D. Peruš 91, 5. H. Komarica 59, 6. B. Prosenek 45, 7. A. Erjave 38, 8. M. Uršič 35, 9. T. Prevorčič 22, 10. B. Grzina 21 itd. Vseh uvrščenih z osvojenimi točkami je do sedaj 20.

V. Pesjak

Hitra prva pomoč

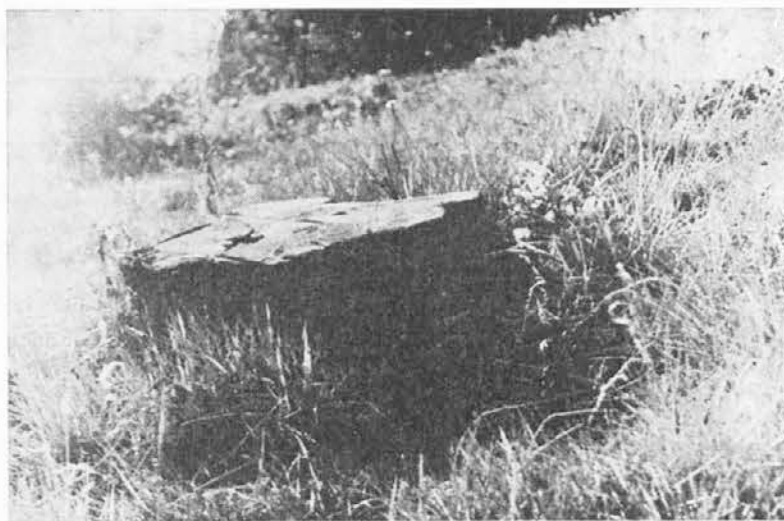
Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. septembra 1979 do 20. oktobra 1979

Tek. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	TOZD — DS	Odkod je prišel
PRIDOBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Alić Ismet	21. 4. 1933	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
2.	Banič Anica	14. 6. 1959	NK delavka	valjarna	iz druge delovne organizacije
3.	Brković Vlado	12. 4. 1954	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
4.	Bučinek Janko	7. 10. 1960	NK delavec	jeklarna	prva zaposlitev
5.	Čapelnik Miroslava	8. 3. 1961	NK delavka	jeklolivarna	prva zaposlitev
6.	Đorđević Đorđe	18. 6. 1955	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
7.	Fajt Franc	29. 1. 1952	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
8.	Grošič Osman	5. 2. 1946	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
9.	Grgić Anto	7. 5. 1958	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
10.	Grgić Juro	29. 6. 1955	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
11.	Gruber Alojz	14. 6. 1961	NK delavec	kovinarstvo	iz šole
12.	Jerše Jože	25. 6. 1960	KV ključavničar	DS KSZ	prva zaposlitev
13.	Kacl Gvidon	9. 8. 1945	VŠ magister	DS KSZ	iz druge delovne organizacije
14.	Kafadar Ivo	12. 9. 1951	KV mizar	komerciala	iz druge delovne organizacije
15.	Kavtičnik Ana	5. 7. 1960	NK delavka	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
16.	Kert Pavel	19. 6. 1962	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
17.	Kladnik Jožefa	25. 2. 1951	NK delavka	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
18.	Klančnik Janez	15. 8. 1943	SŠ gimnazija	jeklarna	ponovna zaposlitev v ŽR
19.	Lesičnik Klara	10. 5. 1951	NK delavka	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
20.	Makan Marjan	14. 5. 1962	NK delavec	jeklolivarna	prva zaposlitev
21.	Mahmudski Sirija	15. 11. 1960	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
22.	Mavc Angela	9. 5. 1938	SŠ ekonomski tehnik	komerciala	iz druge delovne organizacije
23.	Mustafić Mustafa	23. 1. 1958	KV strojni ključavničar	valjarna	iz druge delovne organizacije
24.	Orešnik Nataša	15. 11. 1957	SŠ metalurški tehnik	raziskave in razvoj	štipendist ŽR
25.	Ostojić Momir	28. 8. 1957	NK delavec	SGV	iz druge delovne organizacije
26.	Pokleka Vladimir	3. 7. 1954	VŠ inž. el.	ETS	štipendist ŽR
27.	Polajner Roman	18. 3. 1959	KV strojni ključavničar	valjarna	iz JLA
28.	Pranjković Marko	22. 8. 1957	KV strojni ključavničar	valjarna	iz druge delovne organizacije
29.	Preglau Otmar	3. 11. 1944	SŠ strojni delovodja	SGV	iz druge delovne organizacije
30.	Pudgar Franc	28. 6. 1936	SŠ strojni delovodja	stroji in deli	ponovna zaposlitev v ŽR
31.	Pušnik Karel	31. 10. 1956	NK delavec	ETS	iz JLA
32.	Robnik Vinko	23. 4. 1955	KV ključavničar	kovinarstvo	iz druge delovne organizacije
33.	Rogina Silva	24. 12. 1960	NK delavka	jeklolivarna	prva zaposlitev
34.	Sagernik Damijan	31. 1. 1962	NK delavec	komerciala	prva zaposlitev
35.	Skopljak-Nakić Dragan	7. 8. 1953	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
36.	Soldo Tomislav	12. 1. 1961	KV strugar	stroji in deli	prva zaposlitev
37.	Sorčan Jože	9. 7. 1959	KV valjavec	valjarna	iz JLA
38.	Smode Marjan	19. 10. 1960	SŠ strojni tehnik	DS za gospodarjenje	štipendist ŽR
39.	Stevanović Milan	24. 10. 1958	NK delavec	jeklarna	prva zaposlitev
40.	Šumah Marta	29. 7. 1951	NK delavka	jeklolivarna	iz druge delovne organizacije
41.	Troger Janez	19. 2. 1962	KV ključavničar	kovinarstvo	iz šole
42.	Verdnik Ivan	12. 10. 1960	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
43.	Vuković Ile	8. 6. 1951	NK delavec	jeklarna	iz druge delovne organizacije
44.	Vuković Milan	28. 9. 1953	NK delavec	valjarna	iz druge delovne organizacije
45.	Žagar Janez	15. 11. 1940	VŠ dipl. politolog	DS KSZ	iz druge delovne organizacije
IZGUBILI LASTNOST DELAVCA					
1.	Barl Stanko	23. 4. 1937	NK delavec	stroji in deli	dana odpoved
2.	Bastl Marko	25. 4. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	v JLA
3.	Bratina Vanjo	13. 6. 1956	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
4.	Čapelnik Miroslava	8. 3. 1961	NK delavka	jeklolivarna	samovoljna zapustitev dela
5.	Dražnik Dana	22. 2. 1961	NK delavka	družbeni standard	potek pogodbe
6.	Duler Jože	27. 2. 1946	KV strojni ključavničar	stroji in deli	umrl
7.	Furman Franc	28. 5. 1934	NK delavec	stroji in deli	izključen po sklepu discipl. kom.
8.	Fuško Mirsad	2. 1. 1956	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
9.	Hercog Gerhard	6. 4. 1955	NK delavec	jeklolivarna	izključen po sklepu discipl. kom.
10.	Ilazi Adem	22. 10. 1954	NK delavec	jeklarna	izključen po sklepu discipl. kom.
11.	Jeromel Alojz	21. 5. 1947	NK delavec	pnevmatični stroji	dana odpoved
12.	Kaker Janko	21. 5. 1960	KV ključavničar	kovinarstvo	v JLA
13.	Kladnik Marjan	14. 11. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	v JLA
14.	Kladnik Peter	24. 12. 1960	KV rezkalec	kovinarstvo	v JLA
15.	Knez Srečko	5. 4. 1957	NK delavec	valjarna	samovoljna zapustitev dela
16.	Konečnik Pavel	14. 1. 1957	NK delavec	jeklolivarna	izključen po sklepu discipl. kom.
17.	Kričej Antonija	2. 7. 1920	NK delavka	jeklolivarna	starostna upokojitev
18.	Krznar Franc	7. 10. 1947	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
19.	Lakovšek Slavko	3. 6. 1954	PK topilec	jeklolvlek	umrl
20.	Leva Maks	25. 9. 1948	NK delavec	jeklarna	umrl
21.	Lužnik Ivan	11. 5. 1934	NK delavec	DS KSZ	invalidska upokojitev
22.	Marflak Ivan	2. 2. 1958	PK ključavničar	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
23.	Milošević Milenko	27. 9. 1956	KV varilec	kovinarstvo	dana odpoved
24.	Pajnik Serafina	12. 8. 1961	NK delavka	družbeni standard	potek pogodbe
25.	Part Filip	5. 6. 1960	KV ključavničar	kovinarstvo	v JLA
26.	Pavlovič Zvonko	20. 9. 1959	NK delavec	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
27.	Pečnik Jožef	18. 2. 1924	KV žerjavovodja	jeklarna	invalidska upokojitev
28.	Pfaiš Mirko	15. 12. 1936	NK delavec	transport	invalidska upokojitev
29.	Popič Maks	20. 2. 1927	VK voznik	rezalno orodje	invalidska upokojitev
30.	Potočnik Ivan	31. 8. 1960	KV orodjar	kovinarstvo	v JLA
31.	Pratnecar Alojz	6. 5. 1921	VK voznik	transport	starostna upokojitev
32.	Pudgar Drago	27. 9. 1949	KV ključavničar	kovinarstvo	dana odpoved
33.	Robnik Stanislav	7. 6. 1960	PK strugar	kovinarstvo	v JLA
34.	Sekavčnik Ivan	19. 9. 1926	KV tesar	valjarna	starostna upokojitev
35.	Studenčnik Danica	9. 2. 1957	KV strugarka	stroji in deli	poklicna rehabilitacija
36.	Tominc Venčeslav	3. 9. 1955	KV rudar	jeklarna	samovoljna zapustitev dela
37.	Vavdi Jože	2. 6. 1951	NK delavec	kovinarstvo	dana odpoved
38.	Zupančič Miran	21. 9. 1958	NK delavec	valjarna	izključen po sklepu discipl. kom.

IZOBRAZBA — KVALIFIKACIJA

Pridobili lastnost delavca	Izgubili lastnost delavca
1 — VŠ magister	2 — VK voznika
1 — VŠ dipl. politolog	1 — KV rudar
1 — VŠ inž. elektrotehnike	1 — KV strugar
1 — SŠ ekonomski tehnik	1 — KV orodjar
1 — SŠ metalurški tehnik	1 — KV tesar
2 — SŠ strojna delovodja	3 — KV rezkalci
1 — SŠ strojni tehnik	1 — KV žerjavovodja
1 — SŠ gimnazija	1 — KV varilec
6 — KV strojnih ključavničarjev	4 — KV strojni ključavničarji
1 — KV mizar	1 — PK ključavničar
1 — KV valjavec	1 — PK topilec
1 — KV strugar	1 — PK strugar
27 — NK delavcev	20 — NK delavcev

Med gozdom in travnikom

NAŠI UPOKOJENCI

Ivan Štruc, roj. 24. aprila 1927, v železarni od 5. novembra 1951, nazadnje v mini livarni kot elektrovarilec. Star. upokojen 15. avgusta 1979.

Mirko Pfail, roj. 15. decembra 1936, v železarni od 9. avgusta 1954, v transportu kot progovni delavec. Inval. upok. 20. septembra 1979.

Ivan Lužnik, roj. 11. maja 1934, v železarni od 8. aprila 1957, nazadnje v delovni skupnosti KSZ kot komunalni delavec. Inval. upok. 30. septembra 1979.

Antonija Kričej, roj. 2. julija 1920, v železarni od 12. decembra 1949, nazadnje v jeklolivarni — čistilnica kot čistilka garderob in pisarn. Star. upok. 10. oktobra 1979.

Maks Popič, roj. 20. februarja 1927, v železarni od 1. marca 1970 v tozd rezalno orodje kot ključavničar za najzahtevnejša dela. Inval. upok. 31. avgusta 1979.

Ivan Sekavčnik, roj. 19. septembra 1926, v železarni od 29. oktobra 1945, nazadnje kot brusilec žag in rezalec materiala. Star. upok. 30. septembra 1979.

TEST
ZA MNOGOVEDNE

Likovna umetnost spada med tista področja, na katera se vsi »spoznamo«. Metoda je takšna: kar razumem, mi je všeč, česar ne, je trapast modernizem.

Da bo vsa stvar malo zabavna in malo poučna, navajamo najbolj znane struje likovne umetnosti v 20. stoletju z najbolj znanimi predstavniki. Kaj katera pomeni, kaj so njene glavne značilnosti in po čem se loči od vseh drugih pa naj (ne)zainteresirani dodajo sami. Torej:

- impresionizem (Monet, Sisley, Pissaro, Signac),
- ekspresionizem (Seurat, Van Gogh, Munch, Derain),
- sintetizem (Gauguin, Cezanne),
- fauvizem (Matisse),
- kubizem (Gris, Picasso, Braque),
- orfizem, rayonizem (Delau-nay, Larionov),
- tubizem (Léger),
- futurizem (Boccioni, Duchamp),
- surrealizem (Dali, Mason, Miro, Chagall),
- naivno slikarstvo (Henri Rousseau — carinik),
- abstraktno slikarstvo (Kandinsky, Picasso, Klee, Mondrian),
- tašizem, informel,
- strukturizem,
- popart (Rauschenberg),
- opart (Vasarely).

ZAHVALA

Vsem bivšim sodelavcem, obratovodstvu in osnovni organizaciji sindikata TOZD kontrola kakovosti se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in prejeto darilo ob odhodu v pokoj. Posebna hvala inž. Šipku za lepe besede.

V novem letu 1980 želim vsem skupaj obilo zdravja ter mnogo uspehov pri delu.

Jože Žvikart

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem SGV, posebno Tevževi in Zverovi skupini ter sindikalni organizaciji za prejeto darilo in izkazano pozornost. Vsem želim še mnogo srečnih delovnih dni in uspehov, kakor tudi zdravja.

Leopold Kaker

ZAHVALA

Ob vse prerani izgubi Marije Šapek — Močnikove mame se iskreno zahvaljujemo vsem znanecem in sosedom, ki so v najtežjih trenutkih pomagali družini. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so darovali vence in cvetje ter pokojno pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala tudi tov. Polancu za besede, ki jih je izrekel ob slovesu.

Žalujoči: mož, otroci z družinami, sestre, brat ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem, ki ste darovali moji materi zadnje cvetje in jo spremljali pri Barbari h grobu.

Hvala za ganljive besede gospodu Jarošu Kotniku.

Ervin Wlodyga

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage žene, mame in babice Franciške KRIČEJ — Kričeve mame s Selovca se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem DS KSZ, ki so darovali vence in cvetje ali kakorkoli pomagali v najtežjih dneh ter jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala gospodu župniku za lepe poslovilne besede in pevskemu zboru upokojencev Prevalje za zapete žalostinke.

Žalujoči: mož Vinko, hčerki Tončka in Fanika z družinama

ZAHVALA

Delovni skupnosti železarne Ravne se zahvaljujemo za izraženo sožalje ob smrti našega primarija dr. Staneta Strnada in za vse lepe besede, ki ste z njimi počastili njegov spomin.

Strnadovi

Fotografije za to številko so pri-spevali: F. Kamnik, F. Rotar in oddelek za informiranje.